له نابلي مشرانو سره د نرهګري او اوريکي د مخنيوي پر سر د خبرو اړتيا (۲ مخ)

د دښمنانو وحشيانه بريدونه افغانان دخپل هيواد د پرمختګ له کلک هوډه نه شي اړولی (۲ مخ)

حفيظ خورشيد، کتاب تخنيکي در مورد افغانستان از چاپ برامد، (ص ۲)

مساعي براى افغانى شدن مصالحه (ص ۲)

ر ډول همکاري نه چمتو دی

ـره هر ډول همکاري نه چمتو دی
په دغه ټلېفوني اړيکه کې څرګنده کړه چې
ې جمهورريس د لوړې له مراسمو وروسته
ب فرصت کې هغه هيواد ته سفر وکړي
د ايران منتخب جمهور رييس ډاکتر حسن
دي په ترڅ کې چې د افغانستان
ې د ټکمرغۍ او بريالېتوب هيله وکړه، د
هورريس له ټلېفوني اړيکې څخه مننه وکړه
د کرزي څخه يې وغوښتل چې
وکړي

Ketabton.com

ی وزيران او د نورو اړوندو ادارو چارواکي کې
ونو ستونزې او غوښتنې په هر اړخيز ډول وڅېړي

کړې. هيواد ورځپاڼې ته د جمهوري رياست د رسيو له دفتره په ډا استول شوي خبر کې راپه شوي ،چې په دغې کتنه کې چې پرون غرمه په ارګ کې ترسره شوه،مولوي محمد نسيم اخند زاده، مولوي نظر محمد، مولوي عبدالمبين او د هلمند ښاروال محمد فاضل صافي د نورو په استازيتوب خبرې وکړې او د ارغنداب پر سيند د اوبو د دوو بندونو، ۸ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

دپوځي عملياتو او مسوولیتونو د پر غاړه اخیستو لپاره د کورنیو خواکونو وړتیاوې

کورنیو خواکونو به ټول افغانستان کې په رسمي ډول د پوځي عملیاتو مشري د بولړ خانګړو مراسمو په لړ کې پر غاړه واخیسته. دا له پلان سره سم د هغې زمنې پوره کول دي ، چې خه موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رییس حامد کرزي په مشرۍ افغان پلاوي امریکا ته د سفر پر مهال د امریکا له ولسمشر باراک اوباما او د ناټو له سرمنشي راسموسن سره د کښو پر مهال کړې وه پرون په کابل کې له بهرنیو خواکونو خخه کورنیو خواکونو ته د پوځي عملیاتو د مشرۍ د سپارلو او د امنیتي مسوولیتونو د لېږد د پنځم پړاو د پیل لپاره خانګړې مراسم جوړ شوي وو ، چې په کې د حامد کرزي او د افغان لوړ پوړو چارواکو ترڅنګ د ناټو عمومي سرمنشي اندرس فوغ راسموسن هم ګډون کړی و دا د افغانستان په تاریخ کې مهم پړاو دی ، چې پیل شو له دې سره کورنۍ خواکونه نور هم نږدې له اوږه ورکړه دا په داسې حال کې ده ، چې له هېواده د بهرنیو خواکونو دوتلو لړۍ روانه ده او د تاریخي دښمنانو په لمسون په ښکاره توګه لاسوهنو او جګړو زور اخیستی پاکستان په ښکاره توګه خپل جنګیالي افغانستان ته پر حکومت د فشار او د خپلو موخو د ترسره کولو لپاره را استولي او پر سویلي سیمو یې حملاوې بریدونه جاري ساتلي دي افغان خواکونو ته د امنیتي مسوولیتونو د لېږد پنځم پړاو هم پیل شو، چې به بشپړېدو سره به یې د هېواد امنیتي چارې افغان لوري ته وسپارل شي نو اوسه کورنیو خواکونو به پوره سپړانه او ملي روحیې د لېږد خلور واړو پړاوونو ته اوږه ورکړې او په هغو سیمو کې ، چې دا پړاوونه بشپړ شوي ، امنیت د ډاډ وړ دی ، خو بیا هم کورنۍ خواکونه د دښمنانو د لاسوهنې او د هغوی د مخامخ جګړې د مخنیوي لپاره باید د ټن زمانې له غوښتنو سره سم پیاوړې وای ، سره له دې ، چې په دې اړه د نړۍ ګټو هېوادونو له افغانستان سره د مرستو زمنې کړې او د ناټو مشر راسموسن پرون بوخل بیا دا زمنې تازه کړې ، چې له افغانستان سره به دریږي او د کورنیو خواکونو د پیاوړتیا لړۍ به دوامداره ساتي ، خو لا هم کورنۍ خواکونه د لرې وېشتونکې موخې وسلې ، د هوایي مدافعې لپاره پیاوړې الوتکې او نور اړین جګړه ییز تجهیزات نه لري، دا چې په مخامخ جګړه کې دښمن کورنیو خواکونو ته نه شي ټینګېدای ، دا هغه ملي اسلامي او د وطن پالنې لوړه روحیه ده ، چې د کورنیو خواکونو به خپه کې اخستل شوې ، خو د ټن زمانې جګړه پر پیاوړې روحیې نه ، بلکې په پر مخ تللو وسلو او جنګي تجهیزاتو ګټل کېږي ، له همدې امله د کورنیو خواکونو د پیاوړتیا سخته اړتیا ده جمهور رییس د همدغې اړتیا د پوره کېدو په هیله له نړیوالې ټولنې غوښته وکړه، چې د سیمې شرایطو نه په پام سره دې د افغان خواکونو د پیاوړتیا او تجهیز لپاره مرستې وکړي او ناټو او نور مرسته کوونکي هېوادونه دې د افغانستان پوځ له هوایي او مخکني بلوه پر پیاوړې پوځ بدل کړي که داسې ونه شي ، نو افغانان به له سختو ستونزو سره لاس او ګرېوان وي ، خکه د امریکا په مشرۍ ناټو په ګاونډ کې د ترهګرۍ مخنیوی ونه کړ او پر هغو کړنو او حکومتونو یې فشار رانه وړ ، چې ترهګر پالي ، روزې یې او بیا یې پر مهمو موخو د بریدونو لپاره ګومارې دا چې د نړیوالو خواکونو شمېره د مهال وېش له مخې کمېږي؛ نو باید ځای بې کورنۍ خواکونه په داسې حال کې ډک کړای شي ، چې پرمختللې وسلې او پیاوړې هوایي خواک ولري د پوځي خواکونو د پیاوړتیا نور خنګ اقتصادي پرمختګ او پر ځان بسایښه هم د افغان حکومت لویه او ځنډ نه منونکې دنده ده، چې باید په کم وخت کې یې نو سره کړي.

له قبایلي مشرانو سره د ترهګرۍ او اورپکۍ د مخنیوي پر سر د خبرو اړتیا

هدایت الله نوري

دا چې د پښتونخوا د عوامي نشنل ګوند مشر محمود خان اچکزي او نور مشران او سیاسیون وایي چې پاکستان په ښکاره د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي،د عوامي ګوند مشر محمود خان اچکزي په اسلام اباد کې د بلوچستان د وروستیو ناامنیو په اړه د ملي شورا خانګړې غونډې ته ویلي ،چې د ناامنیو پړه په ټوله کې پر امنیتي ارګانونو ده ، پاکستان د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي، اسامه په ایبټ اباد کې اسلام اباد نه خېرمه د پوځ مرکز نه نږدې وژل شو، اټوم یې مو خرڅ کړ او په قبایلي سیمو کې مو وسله والو ته پناه ورکړې، چې دې ټولو به نړیواله کچه پاکستان منزوي کړی دی ، د نوموړي په وینا، ټوله نړۍ د پاکستان دښمنه شوې او د نړیوالو ډېری ادعاوي او تورونه هم ثابت شوي دي ، د پاکستان امنیتي او استخباراتي اداري دومره پیاوړې دي چې له خپرو اوبو څخه ستنه پیدا کولی شي، خو په کوټه کې امنیت نه شي ټینګولی ، د هغه په وینا، پخواني پوځي چارواکي کرنیل امام اعتراف کړی و، چې ۹۵ زره کسانو نه یې په بیلابیلو برخو کې پوځي روزنه ورکړې، چې له حکومت سره یې هېڅ اسناد نشته. هغه غوښتنه وکړه، چې له قبایلي سیمو څخه دې پوځ و ایستل شي او په دې سیمو کې له مېشتو وسله والو طالبانو سره د امریکا په ګډون خبرې اترې پیل شي، خو اچکزي وویل، چې د خبرو اترو له پیلېدو سره سم دې امریکا په قبایلي سیمو کې بې پیلوټه بریدونه بند کړي ، امریکا خو لیونی نه ده، چې پر قبایلي سیمو پر بې پیلوټه بریدونو سلګونه زره ډالر لګېت کوي، دا یو حقیقت دی چې هغه وسله وال شتون لري ، په هر حال په افغانستان او له ډیورنډ کرښې پورې سر د پاکستان د ناوړو موخو لپاره روانه جګړه او لاسوهنې څه نوې مسئله نه ده ،بلکې لومړی د افغانستان د برېدادې لپاره د اوولسمې پړې په پای کې انګرېزانو پلانونه پر لاره واچول ،بیا یې افغانان د اتلسمې پړې د پای په څو لسیزو کې پر بیلابیلو ټولو سره وویشل ،خو ګله ،چې په ۱۹۴۷ زېږدیز کال د انګرېزانو د مغرضانه هلو ځلو په نړۍ کې بو کاذب هېواد پاکستان رامنځته شو ،نو خپلې لاسوهنې یې لېږ په نېغه نه ،بلکې د پاکستان پر مټ په افغانستان کې تر نه جاري وسلې انګلستان په اصل کې داسې عایدتې سرچینې له نړۍ ،چې پرې بسیا وي ،نو د پردیو هېوادونو د لاندې کولو په صورت کې مالي تر لاسه کوي او د دې نېاره یې د خپلې امپراتورۍ د پراخېا هلې ځلې پیل کړې او دا چې هندوستان تر اوولسمې پړې پورې ګډې خزانې لرلې ،نو انګرېزانو هم د هند د سرو زرو د مرګې د تر لاسه کولو لپاره هغې خلې ګړندۍ کړې ، د اوولسمې پېړۍ په لوي بمو کلونو کې انګرېزانو ته دا مهمه وه ،چې پر هندوستان د پښتنو واکمنې پای ته ورسوي او د پښتنو د راتلو ستراتیژیکې سیمې نړۍ بېلې کړې ،هغه مهال په افغانستان او هندوستان کې د ټولو احمد شاه بابا د زوی زمان خان امپراتوري وه ،خو انګرېزانو د خپلو شومو موخو لپاره د زمان خان واکمنې کراره پرې نښوده ،هغه نه یې په کور د ننه او په بهر کې ستونزې را ولاړې کړې ،بیا یې زمان خان د خپل ورور ، محمود په لاس پوند کړ ، سزګې یې پرې په نښتر وایستې او د کابل په بالاحصار کې یې بندي کړ ،انګرېزانو د زمان خان بل ورور شاه شجاع خپل لاسپوڅی وټاکه او لومړی یې ترې لاهور په خو بوجیو وریجو واخیست ،له هغې ورځې انګرېزانو په سیمه کې د خپلې واکمنې د ټینګېدو لپاره هلې ځلې چارې وسائلې ،له افغانستان سره یې درې جګړې وکړې ،خو که یې یوه هم ونه شوای ګټلی ،نو په پراخه کچه یې ترې په بیلابیلو پړاوونو کې مخکې او سیمې بېلې کړې ،چې سترې نمونه یې په ۱۸۹۳ کال کې د ډیورنډ کرښې ایښل او تر اټکه پورې یې د افغانستان د سیمو بېلول دي ،خو دا بېلتون په هېڅ ټوګه هم افغانانو نه دی منلی ،بلکې د بېلو شویو سیمو د تر لاسه کولو لپاره یې ګڼې قربانۍ هم ورکړې او دا هڅې اوس هم روانې دي دا چې اوس پر بېله شوې سیمه د نوي رامنځته شوي کاذب هېواد ، پاکستان ، واکمني ده ،نو انګرېزان یې تر ټا ولاړ دي او د پخوانیو پلانونو له مخې د افغانانو د سر سړي وژنې ،د پوهې او پرمختګ مخنیوی یې کوي او په کور د ننه یې افغانان سره په جګړه کې را ښکېل ساتلي دي دي ته په کتو سره دپاکستان لاسوهنې ښکاره دي ،نه پټې. د ډیورنډ کرښې دواړه غاړې اوس د تاریخي دښمنانو په لمسون تر سخت ناورین لاندې دي ،په دغو سیمو کې ترهګرۍ او اورپکې پالل کېږي او لومړی د افغانانو د وژنې لپاره ګمارل کېږي او بیا په سیمه او نړۍ کې نورې موخې هم د همدې ترهګرۍ او اورپکې پر مټ تر ترهګرېدو او خانمرګو بریدنو لاندې راوستل کېږي. دا چې په سیمه کې د امریکا په مشرۍ د ناټو ماموریت ،چې وایي د ترهګرۍ د خپلو ماموریت دی ،ناکام او بې پایلې دی ،لامل یې همدا دی ،چې انګرېزان د امریکا یاخه متحدین دي او امریکا نه شي کولی ،چې د خپل مهم متحد د پالیسي مخنیوی وکړي ،بلې تر هغه مهاله د انګرېزانو په لمسون په افغانستان او قبایلي سیمو کې د سر د سړپو د وژنې او د پرمختګ د مخنیوي لپاره جګړه روانه وي ،چې دا ولس سره نه وي متحد شوی د پاکستان د ناوړه سیاست او مداخلو له امله ،چې اوس یې کوماندویان ،پوځیان او استخباراتي کړی په افغانستان کې جګړې او په قبایلي سیمو کې یې هم د خپلو موخو لپاره وژنې او جګړې روانې ساتلې ،ټول په تنګ شوي دي ،په دې اړه د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رییس حامد کرزي هم انډېښه خرګنده کړې ،خو په تش ویلو خه نه کېږي. افغان حکومت باید د دغه اور ،چې له پړپو پړپو په سیمه کې د افغان وژنې او بېلتون لپاره بل دی ،مړ کړي ،د دغه اور د مخنیوي لپاره باید د پاکستاني چارواکو پر ځای له قبایلي مشرانو سره خبرې وشي او د ډیورنډ کرښې دواړو غاړو نه پرانه مشران باید د سیمې د تباهۍ د جګړې د مخنیوي او د خپل وحدت لپاره لاس په کار شي ،غوره دا ده ،چې افغان حکومت د ډیورنډ کرښې پورې غاړې نه له پرتو افغانانو سره غونډې دوامداره وساتي او په پای کې داسې حل لاره را وباسي ،چې دا سیمه له پړپو پړپو ناورینه ژغورلی شي ،له دې پرته نورې لارې چارې خکه ناسمې دي ،چې نړیواله ټوله د افغانانو نېکمرغي نه غواړي او په بوه او بله پلمه مو تېر باسي

د دښمنانو وحشیانه بریدونه افغانان دخپل هېواد د پرمختګ له کلک هوډه نه شي اړولی

قرار شینواری

دافغان دښمنو هېوادونو او دسیمه ییزو اونړیوالو استخباراتي اوپوځي شبکوبه لمسونو. هڅونو، مالي ملاتړ اوتغذیې سره به دهغوی پیرودل شوي اجیران اولاس په نامه نوکران هېڅکله ونه شي کړای چې په خپلو خانمرګو اوغلچکي بریدونو، بمي چاودنو اونورواسلامي ضد، انساني ضد اوترقي ضد عملونوسره پرخپل وطن، ملي واکمنۍ، خپلواکۍ، آبادۍ، سولې اومنلي بووائي باندې مېن افغانان دخپل هېواد دبېرزه کولو له هوډه واړوي. له دې لاري یې خپل خانته احتیاج اومحتاج کړي. وسې نوبوی اودخپلوشومو موخو د پرمختګ کړې تکه چې د وخت پرغاګر سره روسان او د انګرېزانو ښکېلاک ګر او خبیاکګر خواکونه د افغانستان د حمله زېروونکي هېواد د اتلو خلکو پر ضد د زیاتو تیرپو او توطئو سره سره خپلو شومو موخو ته ونه رسېدل اوله، نه شرمه ډکو ماتو سره مخ شول. همدارنګه به د سیمې دغه ډول مغرضي استخباراتي او پوځي شکې او په سرکې به یې پاکستان هم د افغانستان په ضد خپلو شومو موخو او ناوړو پلانونو ته ونه رسېږي. دغه پلانونه به هېڅکله د عمل جامه واته ګوندي اوپه خوب او خیال به یې بدل شي د افغانستان جمهور رئیس حامد کرزي د پاکستان له جیو تلویزیون سره په مرکه کې هم یادو ټکو ته ګوته ونیوله او په زغرده یې وویل د افغانستان خلک د پاکستان له خلکو ګیله من نه دی، بلکې دغه هېواد ته استخباراتي او پوځي ښتونو او ادارو څخه شکایت لري چې له مذهب څخه د ناوړه ګټې اخیستنې له لاري یې د افغانستان په بې لیانه کولو پسې را اخیستې ده چې تر پاکستان په خپله د توندلاري او ښتیالي به نومه کې [illegible] او [illegible] دي. له خانمرګو اوغلچکي بریدونو، بمي چاودنو اوداسې نورو زړه درووتکو پیښو سره یې مخ کړی دی د پاکستان مغرضي او مخرب استخباراتي کړی غواړي چې افغانستان یې تل تر لاس لاندې وي. وسې لوبوي. د زیاتو ناورینونو او تاوانونو لامل یې وګرځي. تر زیاتو فشارونو لاندې یې راولي او ته دې لاري یې دینه اړ کړي چې پر افغانانو د ډیورنډ تیل شوي منحوسه او کرغېړنه کرښه دا د افغان ولس پر زړه دوخت د انګرېزانو د استعمار د خنجر نور داغ پر افغانانو په رسمیت وپېژني خو د پاکستان دغه مغرضو کړیو دغه تش خوبونه او خیالونه به هېڅکله رښتیا نه شي او د افغانانو لاسختې خپېږي به پر مخ وخوري او هم به افغانان هېڅکله دا اجازه ورنه کړي چې د افغانستان بهرنی سیاست د پاکستان د هېواد په خوښه جوړ شي اوددغه هېواد دشومو موخو بګاړشي مور له پاکستان سره تل یې اړیکې غوښتې دي، خو له ډېره ښه مرغه استخباراتي او پوځي شبکو یې په غېرګون کې هېڅ نه دی کړي او د خپلې ناوړه دوه مخې پالیسي پر مټ یې د دواړو لوړو ترمنځ د اړیکو فضا تل خرابه کړې ده او په خپلو بې شرمانه لاس وهنو او لمسونو سره یې د جګړې اور لاتاره کړې دی تمه ده چې پاکستان د ۲۰۱۴ زېږدیز کال تر پایه پورې له دغه وحشت څخه به ګټې اخیستو سره ددغو دواړو ګاونډیو هېوادونو ترمنځ د اړیکو د به والي له پاره زمینه برابره کړي او نوراړه هېوادونه به ګډه د ترهګرو دا د بشر د ستر او ګډ دښمن پر ضد د ګډې مبارزې له پاره به کتکه خپلې مټې راپېوهي، خالي یې ډنګې کړي او د ترهګرو مشران او نور ډېر خطرناک اوریکې او تروریستان چې پاکستاني استخباراتو او پوځیانو ترخپلې لمسې لاندې پټ کړي دي، د اسامه بن لادن په خبر له برخلیک سره مخ کړي او له منځه یې یوسي، نو هغه به د افغانستان او پاکستان په ګډون د سیمې او آر د ټولې نړۍ د هېوادونو خلک د ترهګرو له شره خوندي شي او به ارامه به ساوکاري او د افغانستان به ګډون به په سیمه کې د سولې او ثبات خرامونه به تکیدو راولي، له دې پرته به د ترهګرو او اوریکو د خانمرګو او غلچکي بریدونو، بمي چاودنو او داسې نورو فجایعو بېکار کېږي، دسخو، ماتومانواو تنکیو خوانانو په ګډون به یې بې دفاع او بې ګناه خلک وژل کېږي ، معیوبېږي او معلولېږي. بخې به یې کونډې کېږي، دحنازولنګی به یې حوړې وی اوهدیروته به سیارل کېږي اوبابه بیخی ترې نسم کېږي، دخناورو اومرغانودخوراک بېکار کېږي به به ترابه داوی چې افغان دښمن هېوادونه اوسیمه ییزی مغرضی استخباراتي کړی نور باید به افغانستان کې له وراتکاربواولاس وهنو څخه لاس واخلی اوپه مرسته دی په افغانستان اوپاکستان اوآن په ټوله سیمه کې دسولې اوثبات له پاره زمینه برابره کړی

مساعی برای افغانی شدن مصالحه

اعزامی

پروسه صلح در ابتدا به ابتکار دولت افغانستان آغاز شد وبرای وصول به این مامول چهار سال قبل گردهمایی بزرگی از سران قوم ، علما، دانشمندان ورجال دولتی برگزار گردید ودرپایان مباحثات ورایزنی ها با تجویز جناب حامد کرزی ، شورای عالی صلح تشکیل گردید. شورای عالی صلح تحت ریاست استاد ربانی شهید، طی دوسال درداخل وخارج کشور تلاش های خستگی ناپذیری به خرج داد، هیئت های این شورا بخاطر راه اندازی این پروسه به کشور های پاکستان ، عربستان سعودی، ترکیه ، ایالات متحده امریکا، ایران و سفرهای داشتند تا با وادار ساختن طالبان درجهت شرکت درین پروسه ، عملاً به کار آغاز نمایند. همچنان در داخل کشور نیز مساعی صلحجویانه درمرکز و ولایات تشدید یافت، به تحویتنه علاوه از تشکیل شورای ۷۰ نفری درمرکز، درجنب آن دفاتر اداری وخدماتی نیز تشکیل گردید ومانند آن شوراهای صلح درتمام ولایات واکثر ولسوالی ها با پرسونل اداری وخدماتی تشکیل گردیدند. پس از شهادت استاد ربانی ، بدیناً که در کار این شورا سکتگی احساس شد، ولی دیری نگذشت که با جانشینی پسر ایشان در این پست ، این پروسه تعقیب گردید. محور بزرگ کار این شورا پس از تشکیل روی این نقطه می چرخید که هیئت های صلح افغانستان درتحاو چنگونه با طالبان دیدارو مذاکره نمایند؟ زیرا سران طالبان بخاطر درج بودن اسمای شان در لست سیاه شورای امنیت ملل متحد وتحت تعقیب بودن نیروهای امریکایی، درمحضر عام ظاهر شده نمی توانستند این معضل باعث آن گردید که با پا درمیانی آلمان گفتگوهای ابتدایی میان مقامات وهیئت های طالبان درجرمنی وبعد ها در قطر صورت بگیرد وضمن آن درمورد صدور تجویز یک دفتر برای طالبان وهمچنان آزادی یکتعداد سران طالبان از زندان های گوانتانامو، بگرام وپاکستان وآزادی صدور ویزه ومسافرت ، سهولت های قائل شوند. چنانکه تجویز دفتر طالبان در قطر ، آزادی تعدادی از طالبان از زندان های افغانستان وپاکستان و دادن اجازه رفت و آمد به هیئت های آنها از دستاورهای همان گفتگو ها بود. علی رغم دادن سهولت فوق الذکر به طالبان ، تا حال کدام پیشرفتی در مذاکرات صلح بین دو طرف صورت نگرفته وکماکان هر دو طرف به پیش شرط های خویش تاکید می کنند. دولت افغانستان برافغانی بودن پروسه صلح تاکید دارد وهدف آن اینست که رهبری پروسه صلح کاملاً در دست شورای صلح باشد، خارجی ها در این پروسه دخالت نکنند بلکه رفتن آنها باید فقط زمینه سازی ، وادار ساختن طالبان وحامیان آنها به مذاکره وتدارکات ضروریات و نیازمندی های پروسه باشد وبس ، ولی از سوی دیگر طالبان با نادیده گرفتن نقش دولت افغانستان در پروسه صلح ، بر اشتراک ایالات متحده امریکا درگفتگو تاکید دارند. واین اختلاف نظرهابرسرمیکانیزم گفتگو، موجب گردیده که با گذشت چهار سال از آغاز این پروسه تا هنوزگام مثبتی درجهت اعاده صلح برداشته نشود. رئیس جمهور افغانستان اخیراً گفت ، برخلاف اراده صلحجویانه ما، بعضی از کشور های خارجی از پروسه صلح می خواهد که به حیث وسیله برای رسیدن به اهداف خودشان استفاده کنند، ما این تلاش ها را با دقت واحتیاط دنبال می کنیم. اگر خارجی ها به خواست ما حرکت نکردند و منافع ما را فدای اهداف خودشان کردند، درآصورت توطئه ها را افشا و به مشوره دوستان تصمیم خواهیم گرفت. از این اظهارات رئیس جمهور به صراحت پیداست که اختلاف نظر در جهت راه اندازی پروسه صلح وساختن میکانیز م آن بین هرسه طرف هنوز پا برجاست وهرطرفی تلاش دارد که پروسه را به محور منافع خود بچرخاند. درحالیکه با همچو نیات ومقاصد تکروانه ویکجانبه صلح به میان نمی آید. مصالحه از خود مقتضیات وشرایطی دارد که بلااستثنا همه اطراف قضیه باید آن را رعایت کند. اگر منظور از مصالحه حل بحران افغانستان باشد ، در آنصورت باید همه اطراف درگیر، منافع افغانستان وخیر افغان ها را درمیکانیزم صلح ترجیح بدهند. کشورهای خارجی اعم از دو رو نزدیک ،بدون اینکه در پروسه صلح اهداف خود را مدنظر داشته باشند، تلاش شان باید براین نکته متمرکز باشد که میان دو طرف قضیه گفتگو آغاز شود وهر طرفی که با وضع پیش شرط های غیرعملی ، پروسه را اخلال می کند، باید آن را از این روش برحذر داشته وبه تنازل وگذشت دعوت نمایند. درین شکی نیست که اصلاح بدون عفوگذشت، تنازل و واداری دوطرف بمیان نمی آید وبرای مصالحه قبل از همه به یک هیئت میانجی بی طرف ضرورت است که متاسفانه تا هنوز ایجاد نشده است. شورای عالی صلح مربوط به دولت افغانستان است وهیئت های صلح قطر مربوط به طالبان می باشد ، هیئت صلح مرکب از عناصر بیطرف ، ملی ، خیرخواه ودلسوزی می باشند که به هیچ طرفی وابسته نبوده وار هیچ طرفی معاش وامتیازی بدست نمی آورند. بلکه اینها بدون داشتن طمع وتوقع ویرا ی کسب رضای خدا (ج) برای اصلاح ذات البینی کار می کنند. لهذا افغانی شدن پروسه صلح ، عدم دخالت خارجی ها درکنار مصالحه ، تشکیل هیئت میانجی بیطرف یا ترکیب معدود افراد مخلص، دلسوز، ملی وغیر وابسته از جمله شرایط مقدماتی اند که بارعایت آن کار پروسه صلح راه خواهد افتید

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس له پراخ او ټینګ ملاتړ څخه برخمن دي

آیرون

اوس افغانستان له پوځي پلوه په سیمه کې د یو کلک سنګر په توګه خپل حیثیت لري. د افغانستان خواکونه لکه ملي اردو، ملي پولیس او نور امنیتي خواکونه د کیلې او کمې پاوړتیا له امله ډېر خواکمن دی چې کولای شي په ډېره لنډه موده کې ددښمن هر ډول هڅه شنډه کړي. په خو نیرو عملیاتو کې مور ولیدل چې افغان امنیتي خواکونو له دښمنانو څخه لارې ګودرې ورکې کړې چې ښه مثال یې دګوشتې ولسوالی نښته ده. افغان امنیتي خواکونو وکړای شول چې د افغانستان پر خاوره بهرنیو برغلګرو ته ځانګړې ماتوونکې خواب ورکړي. دغه راز له موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د کورنیو چارو وزیر او ددغه وزارت یو شمېر جګ پوړیو جنرالانو د پولیسو د کوماندو ۲۲۲ خاصه قطعه وکتله او ددغې قطعې همه ډول منسوبین یې وستایل چې د روان کال د غبرګولې د میاشتې په دریمه نېټه په میرانې او متانت سره د وسله والو برغلګرو په وړاندې ودرېدل او مبارزه یې وکړه او پرې یې نه ښودل چې تروریستان خپلو ناوړو او غرضي موخو ته ورسېږي همدارنګه د کورنیو چارو وزیر په جلال آباد او پنجشېر کې وروستیو تروریستي بریدونو ته په اشاري سره وویل د پولیسو د خاصې قطعې موظفینو په جلال آباد بازار او پنجشېر کې په خپل چټک غبرګون سره ثابته کړه چې په هماغو لومړیو شېبو کې ددښمن د تحرک د شنډولو توان لري چې دا د پولیسو د ملکي کېدو او د بې ساري پاوړتیا بېلګه ده. د کورنیو چارو وزیر ددې مطلب په بیانولو سره چې د افغانستان خلک د امنیتي مسوولیتونو د لېږدولو د پروګرام د بشپړ مسوولیت په منلو او د جمهوري ریاست د انتخاباتو د ترسره کولو په درشل کې دي د کورنیو چارو وزیر په خپلو خبرو کې زیاته کړه باید ددې هېواد دښمنانو ته وخت ورنکړو چې په خپلو پوچو او بې بنسټو تبلیغاتو سره نړیوالو ته زموږ د امنیتي خواکونو غلط تصویر ورکړي حقیقت دادی چې د افغانستان دښمنان اوترقي ضد عملونوسره پرخپل وطن، ملي واکمنۍ، خپلواکۍ، آبادۍ، سولې اوملي بووائي باندې مېن افغانان دخپل هېواد دبېرزه کولو له هوډه واړوي. له دې لاري یې خپل خانته احتیاج اومحتاج کړي. وسې نوبوی اودخپلوشومو موخو د پرمختګ کړې تکه چې د وخت پرغاګر سره روسان او د انګرېزانو ښکېلاک ګر او خبیاکګر خواکونه د افغانستان د حمله زېروونکي هېواد د اتلو خلکو پر ضد د زیاتو تیرپو او توطئو سره سره خپلو شومو موخو ته ونه رسېدل اوله، نه شرمه ډکو ماتو سره مخ شول. همدارنګه به د سیمې دغه ډول مغرضي استخباراتي او پوځي شکې او په سرکې به یې پاکستان هم د افغانستان په ضد خپلو شومو موخو او ناوړو پلانونو ته ونه رسېږي. دغه پلانونه به هېڅکله د عمل جامه واته ګوندي اوپه خوب او خیال به یې بدل شي د افغانستان جمهور رئیس حامد کرزي د پاکستان له جیو تلویزیون سره په مرکه کې هم یادو ټکو ته ګوته ونیوله او په زغرده یې وویل د افغانستان خلک د پاکستان له خلکو ګیله من نه دی، بلکې دغه هېواد ته دپوځي او اداري ملاتړ او مرستو سره یې د ترهګرۍ د مخنیوي لپاره جګړه روانه وي ،چې دا ولس سره نه وي متحد شوی د پاکستان د ناوړه سیاست او مداخلو له امله ،چې اوس یې کوماندویان ،پوځیان او استخباراتي کړی په افغانستان کې جګړې او په قبایلي سیمو کې یې هم د خپلو موخو لپاره وژنې او جګړې روانې ساتلې ،ټول په تنګ شوي دي ،په دې اړه د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رییس حامد کرزي هم انډېښه خرګنده کړې ،خو په تش ویلو خه نه کېږي. افغان حکومت باید د دغه اور ،چې له پړپو پړپو په سیمه کې د افغان وژنې او بېلتون لپاره بل دی ،مړ کړي ،د دغه اور د مخنیوي لپاره باید د پاکستاني چارواکو پر ځای له قبایلي مشرانو سره خبرې وشي او د ډیورنډ کرښې دواړو غاړو نه پرانه مشران باید د سیمې د تباهۍ د جګړې د مخنیوي او د خپل وحدت لپاره لاس په کار شي ،غوره دا ده ،چې افغان حکومت د ډیورنډ کرښې پورې غاړې نه له پرتو افغانانو سره غونډې دوامداره وساتي او په پای کې داسې حل لاره را وباسي ،چې دا سیمه له پړپو پړپو ناورینه ژغورلی شي ،له دې پرته نورې لارې چارې خکه ناسمې دي ،چې نړیواله ټوله د افغانانو نېکمرغي نه غواړي او په بوه او بله پلمه مو تېر باسي

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس له پراخ او ټینګ ملاتړ څخه برخمن دي

آیرون

خبره نه ده، افغانانو تل کله چې افغانستان ته له کوم لوري خطر پېښ شوی یا افغان ولس سره یو موټی شوي او ګډ دښمن ته یې داسې ځواب ورکړی چې د تاریخ پاڼې پرې ډکې شوي دي. دا یوه ځرګنده خبره ده چې افغانستان د تاریخ په زړه کې روښانه او ځرګند ځای لري او د تاریخ په اوږدو کې هېڅ یو زبرځواک په دې نه دې بریالی شوی چې افغانستان لاندې کړي. اوس هم افغانان د خپل هېواد د ساتلو پوره صلاحیت لري. همدا لامل دی چې د افغانستان د وسله والو خواکونو لیکې ورځ تر بلې پیاوړې کېږي. همدا اوس مهال دغه خواکونه هم د کمیت او هم د کیفیت له پلوه پیاوړي او غښتلي دي. افغان ولس پر خپلو وسله والو خواکونو باندې ویاړي او دا باور لري چې له ۲۰۱۴ م کال وروسته زموږ وسله وال خواکونه کولای شي چې د نړیوالې ټولنې له مرستې پرته پر خپل مټ په بشپړ باور سره د خپل هېواد دفاع ته ملا وتړي، خو خینې

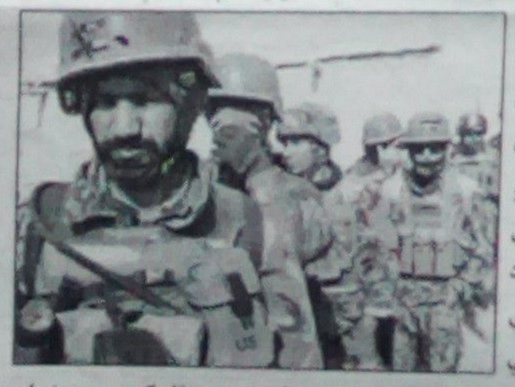

دې حال دا چې د غلچکیو بریدونو او د منظمو او روزل شوو خواکونو ترمنځ عملیات ډېر توپیر لري. د افغانستان د سولې او ثبات دښمنان زیار باسي په ځان مرګو بریدونو او د سړک پر غاړه د ماین په ایښودلو سره ځان پیاوړی وښیي حال داچې دا هېڅکله حقیقت نه لري او دا کار له یو منظم خواک سره پرته کېدای نه شي بله مساله چې افغان خواکونه یې نه ماتېدونکي کړي همه نه خپل هېواد سره د افغانانو مینه ده دا مینه د هر افغان په وینه کې ځای لري دا د اوس ډېرې هلې ځلې کوي چې د افغانستان پیاوړي خواکونه کمزوري وښیي او د خپلو ګوډاګیو غلچکي بریدونه داسې ځرګند کړي چې ګواکې ډېر پیاوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

په کندهار کې د لشمانیا ناروغۍ پېښې زیاتې شوې دي

عبدالله کندهاری

د کندهار د عامې روغتیا مسوولین وایي چې په دغه ولایت کې د لشمانیا ناروغۍ پېښې زیاتې شوې، خو ملاریا یا کمه شوې ده په کندهار کې د ملاریا او لشمانیا د ناروغیو د کنترول مسوول ډاکتر عبدالشکور نصرت د ملاریا د مخنیوي د ورځې په لمانځونده کې وویل، په دغه ولایت کې نږدې لس زره کسان معاینه شوي چې ۲۵۳ کسان په شدیدې او عادي ملاریا ناروغیو اخته و دیادې سرچینې د څرګندونو له مخې په ملاریا اخته ناروغانو درملنه په وړیا توګه شوې ده «دغو کسانو ته مو په درملو لړلي پشه خاني هم ورکړې» نوموړی وایي پر دې لشمانیا خطر ورته متوجې دی، هلته مو د عامه پوهاوي کار پیل کړې «ډاکتر نصرت همدارز وویل چې تېر کال یې په کندهار کې ۳۹۲۶ د لشمانیا یا کالدانې پېښې ثبت کړې چې د دې ترڅنګ دولس زره یې نقیضي ناروغان وو. د نوموړي په خبره، نړیوال روغتیایي سازمان دغې ناروغۍ ته د اندېښنې له کبله د کندهار زخم نوم ورکړی او د ورکېدو لپاره یې حدي هلې ځلې کوي «په کندهار کې یو بله سخته ناروغي چې عوماشي یې رامخته کوي، د حاشوي کالدانې په نوم ده چې د انسان په بدن کې دننه په پټه

سربېره یې په کندهار ښار او ولسوالیو کې هم ۳۳۹۱۴۵ پشه خاني وېشلي دي «زموږ له حوا د پشه خانو د ویشلو لړۍ روانه ده او تر راتلونکو دریو کلونو پورې ته څلور ملیونه پشه خاني د ملاریا او لشمانیا د ناروغیو تر ګواښ لاندې سیمو ته ورکړل شي.» ډاکتر عبدالشکور نصرت د کندهار ښار ترڅنګ ډنډ، دامان، پنجوایي او ژړی ولسوالی د ملاریا او لشمانیا تر ګواښ لاندې سیمې وګڼلې «موږ په هغو سیمو کې چې د ملاریا او فعالیت کوي او یا وروسته د بدن پر دباندې حصه ښکاره کېږي» د ملاریا او لشمانیا د کنترول د دغه مسوول په خبره، د نول هېواد په کچه د حاشوي کالدانې ۲۵ پېښې ثبت شوې چې له دغې ډلې ۱۷ یې په کندهار کې دي دا په داسې حال کې ده چې د عامې روغتیا وزارت د معلوماتو له مخې له ۲۰۰۰ تر ۲۰۱۰ میلادي کاله پورې په هېواد کې د ملاریا په پېښو کې ۲۶ په سلو کې کموالي راغلي

تولنیز روح له کوره پیل کېږي

د دې لپاره چې کوچنیان د ټولنې په څنګ کې د قدر وړ ژوند وکړي، بېلابېلو اجتماعي مسروفیتونو ته اړتیا لري چې د دوی د عمرونو او منګولنو سره مناسبې دوستۍ او ملګرتیاوې وکړای شي، د حلکود حقوقو مراعات وکړي، په اجتماع کې خپل محبوبیت حس کړي، نه ټولو سره د دوستۍ قدرت په ځان کې وګوري او د ژوند په ټولو صروري چارو کې د دې چارو د اجرا کولو او سرته رسولو له عهدې څخه ووتلای شي د پلرونو په حیث په مور کې دا قدرت او سبک شته چې نه خپلو کوچنیانو سره په ژوندانه کې په زړه پورې مرسته وکړو او د دې چارو سرته رسولو اقدام وکړو چې کوچنیان زموږ د تقلید او پیروۍ په واسطه په اجتماعي ژوند کې په سمه لار روان شي کور کوچنی نه د اجتماعي ژوندانه لومړنی سوونځی دی چې په کوچنۍ کې دوام ترونکی اغېزه پرېږدي او د عمر تر پایه پورې تر ښه نه ځي همه کوچنیان چې په کورنۍ ژوند کې په زړه پورې مصروفیتونه اوپوهې حاصلې کړې او په ګاڼه کې د مور او پلار په خوږه مینه ساړه وی دا سې کوچنیان ژوندانه اوټولنې ته په سه سترګه ګوري او کوم کوچنیان چې له دغه پورته یاد شوي نعمت نه بې برخې او محروم وي د ژوندانه د پرمخ بیولو قدرت او توان په ځان کې نه ګوري او اجتماع ته په کرکه ګوري همه کوچنیان چې په دا سې کورونو کې استوګنه کوي چې له بورو کورونو سره دوستۍ او اړیکې لري یا دوی کوچنیان چې ټولې شي نه مکتب او له دوستۍ څخه خوند اخلي او د ژوندانه په خورو به پوهېږي نو وېلای شو چې د کور سلوک د کوچنۍ اجتماعي ذاتي انکشاف ودې او په ژوندانه کې د کوچنۍ د بېرته پاتې کېدو او عدم انکشاف سرچینه ده پخوانردې چې کوچنۍ د بورو ګرانښت رده کړي لازمه ده چې لومړی ورته خپل ځان ګران وي ځکه د ځان ګرانښت او قدر نه ژوندانه او اجتماع سره ستر عامل دی

عمدت او نظر څخه، کماهي او به واقعي توګه درک کړي ټوچاپرېال نه د واقعیت نه مخې په مثبت او منفي نظر وګوري، نه د خپل نفس نظر نه مخې که په کوچنۍ کې مور او پلار دا سې حس ورولرلای شو، نو ټولو دټولنې او اجتماع په تعمیر کې پخه خبنه کېدونه او چېنه

د وزن کمولو غوره لارې

د وجود د وزن کمول د زیاتره کسانو لپاره یوه ستونزه بلل کېږي چې د وزن د کمولو لپاره بېلابېلې لارې هم شته خو په ورځنۍ توګه د خپلو خوړو او خوراک نه کمولو پرته هم کولای شو چې په اسانۍ سره د بدن وزن کم کړو او نوره به نه زغمو تاسو کولای شئ چې په خپلو ورځنیو خوړو کې خبنې دا شامل کړئ:

مستې:

مستې همه غني محصولات دي چې له شیدو نرلاسه کېږي دا خواړه سبک او ډېر کلسیم لري چې په وجود کې د چټک جدېدلو سر ببره د وجود د وزن د کمېدو لامل هم کېږي

د جرګو هګۍ:

که غواړئ په خپله سهارنۍ کې سبک او خوندور خواړه ولرئ بسه به دا وي چې د غوړېنو کېک او کلچو پر ځای د جرګو هګۍ وخورئ خپرې بسې چې که په سهارنۍ کې هګۍ وخوړل شي نو زړه د ورځې د کار لپاره ډېر ښه ګټور دی

د غوړېنو غوړي:

په خپلو خوړو او سلاد په تاروولو کې د زیتونو له غوړېنو ګټه اخېستنه د وجود د وزن په کمولو کې ډېره اغېزې لري. زیتون په خپل جوړښت کې د اولیک اسید په نوم مواد لري او د خوړولو په مهال یې مغزو ته دا سې انګېره رسوي چې ګواکې تاسو ماړه شوي یاست.

ګرزي یا سوس لرونکي غلې:

که غواړئ چې وزن مو زر کم شي نو له د عادي او معمولي غلو خوړل کم کړئ او پر ځای یې ګرزي یا سوس لرونکو غلو خوړل پیل کړئ. خپرنو ښوولې چې د سوس لرونکو غلو خوړل د وزن په چټک کمولو کې ډېر اغېزمن دي. په دې برخه کې تاسو کولای شي چې نه وریجو، لوبیا، نخودو او نورو حبوباتو سره سوس لرونکي ډوډۍ وخورئ.

مرچ:

په خوړو کې لږ اندازه مرچ اچول نه بواخې ستاسو خواړه خوندور کوي بلکې ستاسو د وزن پر کمولو هم اغېز کوي سره مرچ د کیپسین په

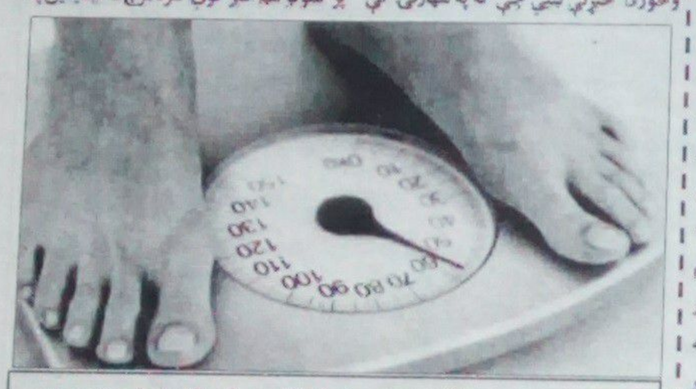

مرخېږي د غوسې پر ځای خوندور او لږ کالوري لرونکي خواړه دي، چې کولای شي د وزن پر کمولو سې اغېزې ولري

نوم مواد لري چې د بې اشتهایي لامل کېږي. د خوړو مرچو خوړل هم په دې برخه کې مرسته کولای شي.

ماڼلې:

ماڼلې ډېر پروتین لري او خپرنو ښوولې چې د ماڼلې شپې دانې اکسیدانټي خاصیت لري چې په وجود کې د غوړو د راټولېدو مخنیوی کوي او به بانګه کې د وزن د کمېدو لامل کېږي.

وریجې له سربو سره:

خپلې سړي لنګه کاهو او کرم په خپل خوړېښت کې ډېر فایېږي مواد لري چې د وریجو د اضافي کالوري د مخنیوي لامل کېږي چې په خوړولو سره یې د وریجو خای نیسي او تر ډېره د مړښت احساس کېږي.

خپرنو ښوولې ګله چې څوک د ورځې نه وریجو سره سړي وخوري نو په ماښامنۍ کې یې اشتها کمه وي او لږ خواړه خوري.

د ژوند روغتیایي طریقه مرګ څنډوي

ژباړن: جاوید اوریل

ټولیزه روغتیا

اجتماعي صحت د خلکو سره د ژوند کولو د لارې په مانا دی. یعنې داسې چې نه نوی ملګري پیدا او زړې یاراني وساتي. کار او لوبې د ملګرتیا په فضا کې مخته بوځي او ګله چې ضرورت پیدا کېږي نو نه اماده و اوسي چې د نورو سره مرسته وکړي. په دې برخه کې ارتباطات او خپل احساسات د نورو سره یې شریکول مهم دي.

د روغتیا مثلث

ګله سخت سړی یا وږی شوی یې؟ همه احساس ستاسو د نورو سره پر کړنو څه تاثیر کړی و؟ که چیرې دا سړی والی او یا وږی والی همداسې پاته شوی وای نو ستا د وجود پر فزیکي حالت به یې څه تاثیر کړی و؟ حتما چې تاثیر به یې کړی وای، له دې خایه ښکاره چې د فزیکي، روانې او اجتماعي صحت تر منځ مستقیم ارتباط قایم دی. نو که چیرې ته صحت غواړو نو دریو واړو برخو ته باید توجه وکړو. د دریو مساوي ضلعو مثلث د صحت د تعادل نظریه ښاوګندوي. د دې له پاره چې د صحت لوړې څوکې ته ورسېږو، باید دریو واړو برخو ته پام وکړو که چیرې د مثلث یوې ضلعې ته پام ونه کړو یا هم په یوې ضلعې کې ډېر نم شو او دا نورې هېرې کړو نو په داسې وخت کې ممکن یادې ضلعې له منځه لاړې شي او د روغتیا مثلث خپل مفهوم له لاسه ورکړي.

د روغتیا مثلث

د روغتیا مانا دا ده چې په ټولو کې ښه ژوند وکړي یعنې کامل صحت ولري. کامل صحت د ورځنۍ ژوند په کولو سره ښه مالومېږي. په روغتیا کې دا هم شامل دي چې ته څنګه پرېکړې کوي، څنګه خپل جلد انتخابوي اساس یې پر صحي علم او صحي لیدلوري ولاړ دی؟ دا خبره د ژوند په دې اړخونو پورې تړلې ده چې هغه د فزیکي، روانې او اجتماعي صحت لرل دي. صحت د پراخ مفهوم درلودونکي کلمه ده ور سره د کامل صحت نظریه بیا فزیکي، روانې او اجتماعي صحت تاثیراتو ته توجه کوي چې دا په خپل وار سره د انسان روغتیا باندې څه اغېز کولی شي. د صحت دوام د یوه چارټ او ګراف سره بیانولی شو چې یو فعالیت، حرکت یا دوره راته بیان کړي په مجموع کې صحت او مرګ په یوه ویکتور کې راولو چې یوه سر نه یې یو وي نو بل سر نه یې بل، نو په داسې یوه وکتور کې د ښې لور خواته حرکت د کامل صحت په لور حرکت دی او چې خواته یا مریضي او بلاخره مرګ دی چې یو څوک لومړی د صحت په ښرو برخو کې د مشکلاتو سره مخ او یا له دنیا سترګې پټوي

د روغتیا پراختیا

په طبابت کې وروستیو پرمختګونو نژدې همه ټولې مریضې له منځه وړي دي چې دا خو لیږې وړاندې یې ډېر خلک هر کال له منځه وړل. خو دا نو په دې مانا هم نه ده چې موږ د ناروغیو څخه خلاص یو بلکې زموږ په مخ کې د هغو ساري ناروغیو را دیخوا نه نوې ننګونې پرتې دي. هغه ننګونې دا دي چې څوک خپل صحت نه په پام سره څنګه وکولی شي چې داسې پرېکړې وکړي چې د دې ژوند پېرې اغېزمن نه شي، دې څنګه صحي خواړه او غذایي رژیم جوړ کړي، دې سپورت او مختلفې دلې مطالعه کړي دي، دې داسې فکټورونه موندلي چې همه د خلکو پر روغتیا، خوشالي او اوږد ژوند کولو مستقیم تاثیر کوي. همه خلک چې په منظم ډول دا اووه عملونه اجرا کوي دوی د ښې روغتیا لرونکي او د اوږد عمر کوونکي یاد شوي دي. دغو اوو عادتونو نه د ښه ژوند فکټورونه وایي. دا عملونه تکراري دي یعنې هغه عادتونه دي چې یو څوک باید همېشه ورته پام وکړي او خپل ژوند ور سره عیار کړي چې یا یې د روغتیا د حاصلیدو سبب هم ګرځي. هغه دا دي هره شپه له اوو تر اتو ساعتونو خوب کول فعالیت نه خنګه زمینه مساعده کړي. د خلکو سره خنګه و اوسېږي او د خپل روانې صحت نه پاره کومې برخې په پام کې ونیسي او د خلکو سره هم ښه وضعیت وکړي. دا کار فکر او مالومات نه اړتیا لري چې هر څوک باید ورته پام وکړي او یا دا شیان یې د روغتیا د اغېزمنولو سبب نه شي د ژوند کولو مهم فکټورونه نه کلونو راهیسې چې د روغتیا د برخې کارپوهانو د خلکو د ورځې درې وخته په ټاکل شویو وختو کې ډوډۍ خوړل نه سګرټ څکونو څخه ډډه کول هره ورځ ساناري کول په ازادې هوا کې هره اوږی درې تر څلور څله نږدې نیم ساعت ازاد تمرین کول یعنې سپورت باید وشي د څکولو نه استعمالول او خپل وزن کنټرولول

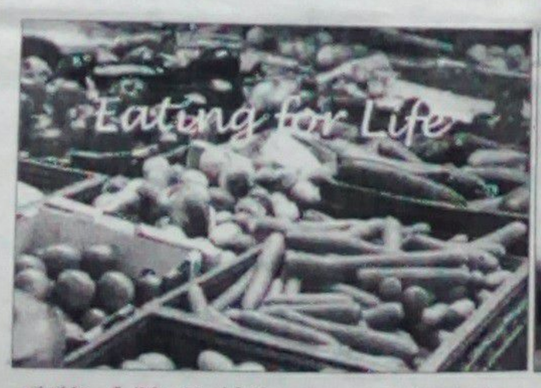

د روغتیا له پاره دا صحي عادتونه خپلول د هر چا له پاره ډېر صروري دي او هر څوک چې دغو ټکو نه پاملرنه همېشه وکړي نو کلونه کلونه ژوند به یې اضافه شي او که چیرې یو څوک ورته پام نه کوي نو کلونه کلونه ژوند یې ور کمولی شي

دلمي ژوند

متوقع ژوند د هغو اوسطو کلونو شمېر دی چې د خلکو د یوه ګروپ یا ډلې له پاره توقع کېږي چې دوی به دومره کلونه ژوندي پاته شي. متوقع ژوند پر ډېرو فکټورونو ولاړ دی لکه جنسیت، ارثیت، چاپېریال، کلتور، طبي خدمتونو نه د ورځې درې وخته په ټاکل شویو وختو کې ډوډۍ خوړل نه سګرټ څکونو څخه ډډه کول هره ورځ ساناري کول په ازادې هوا کې هره اوږی درې تر څلور څله نږدې نیم ساعت ازاد تمرین کول یعنې سپورت باید وشي د څکولو نه استعمالول او خپل وزن کنټرولول

و خو په ۱۹۸۹ میلادي کال کې دا اندازه ډېره لوړه شوه یعنې ۷۵ کلونو نه متوقع عمر ورسېد. متوقع ژوند د ۱۹۵۰ میلادي کال را دیخوا د ښځو په برخه کې ۹ کاله او د سړیو په برخه کې ۸ کاله زیات شوی دی. د یوې پېړۍ په تېریدو سره وژونکي ناروغۍ لکه تمونیا (سینه وینځل)، زکام، نوبرکلوز او نورې ټولې ساري ناروغۍ ډېرې زړې کمې شوې دي. خکه چې اوس د به ژوند کولو فکټورونو یا عادتونو نه زیاته توجه شوې ده. خو اوس د مرګ نوې سببونه پیدا شوي دي، داسې چې د کیفیت همدا اوس او په اینده کې هم ښه سرطان، د مازغو سکتې او ترافیکي او نورې حادثې د مرګونو ډېرې فیصدي نشکیلوي یعنې اکثره مرګونه د دې سببونو څخه را منځ ته کېږي. په خواتانو کې یعنې له ۱۵ کلنۍ څخه ټولې بیا تر ۴۴ کلنۍ پورې عمر لرونکو کې د مرګونو اکثره سببونه بیا رحمي کېدل دي، وژل کېدل دي، ځان وژنه او سرطانونه دي. متوقع ژوند د یوه هېواد څخه تر بل هېواد پورې توپیر لري د مثال په ډول یو څوک چې د امریکا په متحده ایالاتو کې په کال ۱۹۸۹ کې زېږېدلی، د هغه متوقع ژوند ۷۵ کاله و خو په اښوپیا کې چې څوک پر همدې وخت زېږېدلی متوقع ژوند یې ۴۱ کاله و د دې سبب د امکاناتو په تغیر کې دی، روغتیایي خدمتونو نه لاسرسی، روغتیایي تعلیم، معافیت یعنې د مریضیو په مقابل کې ځان واکسینول ور سره په خوړو، او د ژوند په معیارونو کې توپیر هم د دې سبب ګرځي چې د متوقع ژوند کلونه زیات یا کم شي

خوشاله ژوند

صرف اوږد عمر کافي نه دی د ژوند د کمیت تر څنګ کیفیت هم مهم دی. د ژوند کیفیت په دې مانا دی چې د روغتیا اندازه یې او د ژوندي پاته کېدو څخه یې رضایت څومره دی.

د روغتیا په فزیکي، روانې او اجتماعي برخو کې کامل صحت لرل د سړي په ژوند کې د خوشالیو اندازه زیاتوي چې دا بیا د سړي د عمر په نسبت معلومېږي. د ژوند په پرېکړه کولو کې صحي مهارت لرل او د صحي عادتونو عملي کول د ژوند پر کیفیت همدا اوس او په اینده کې هم ښه اغېز کولی شي

ستا فکر ستا پر روغتیا ژور تاثیر لري

د نیو روغتیایي عادتونو عملي کولو تر څنګ چې نه باید څه وکړي او څنګه وکړي نور شیان هم مهم دي، لکه ستا فکر پر دې تاثیر کوي چې نه څومره د ځان سره احتیاط وکړي. د مثال په ډول، که عواړي چې صحي عادتونه عملي کړي نو نه په پر دې باور لري چې ددغو عادتونو په عملي کولو سره ستا وجود نه فایده رسېږي او دا دې په ګټه دي او که چیرې یې عملي نه کړي نو تاوان به در رسېږي ستا له پاره دا هم ضروري ده چې د خپل فکر څخه خبر و اوسې، چې د صحت په اړه یې لري که چیرې پخوانی انګیرنې ایسه وغورځوي او د خپلې روغتیا په برخه کې د مسولیت احساس وکړي نو دا کار د ژوند پر کیفیت مهم تاثیر کولی شي او د کامل صحت لرلو نه خپل وجود رهبري کوي. خپرنو ښودلې ده: هغه کسان چې خوشبین یا مثبت فکر لري نسبت هغو کسانو نه چې دوی بدبینه او منفي فکر لري دوی لږ په مریضو اخته کېږي. د ښې روغتیا لرل همه وخت تضمینېږي چې د هغه فکر هم سم وي که یو څوک په بد وضعیت کې هم وي خو مثبت فکر ولري نو دا مرسته کوونکی کار په دې چې دی به د هغو حالاتو د بدلون هڅه وکړي او ځان به ترې وباسي په منظم ډول خپل لیدلوري ته انکشاف ورکول یو څوک د روغتیا هغه څوکې ته رسولی شي چې له مریضیو په امن شي او خپل ژوند داسې جوړ کړي چې که محدودېږي هم نو دې به د تغیراتو راوستلو وړتیا ولري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي پاڼه

په شعرکې د موسیقي انځورونه

شعر د خپلې ښکلا په سالنو کې په ډېرو نوکو تکیه کړي؛ چې بو له هغو نوکو څخه د موسیقي انځورونه دي، چې په شعر کې پراخ ابعاد لري، او کره کتونکي ورته خبر شوي دي، د کره کتونکو په نزد شعر په عمومي ډول پر څلورو اصلونو ولاړ دي

۱ـ عاطفه ـ خیال

۲ـ ژبه

۳ـ موسیقي

۴ـ شکل

په بوه ادبي اثر کې به ډېر خواره پراته وي چې کیدای شي تر اوسه هم کره کتونکي په دې نه وي برسالي شوي چې دغه خواره په ډاګه کړي او دا هم د ادبي فنونو بوه ځانګړنه ده. موسیقي او له هغې راپېدلي خوند بو فطري شي دي او دا په دې مانا دي چې د شعر سرچینه روح او د شاعر غریزه ده، ارسطو وایي: «د شعر او نورو ښکلو هنرونو ترمنځ مشترک عامل محاکات دي» د شاعر، مصور، موسیقار او بت تراش په ذهن کې د بو شي تصور پیدا کېږي چې غواړي په ملموسه بڼه یې وړاندې کړي خو خپله هم ترې خوند واخلي او نور هم ترې خوند واخلي خو د محاکاتو هنرونه په خپلو کې د موضوع، مادې او یا هم د محاکاتو د اسلوب او طریقې له مخې اختلاف لري، نو په همدې اساس د محاکاتي هنرونو ترمنځ اختلاف په ماده کې دي، په شعر کې کارول شوي ماده منطوق ویل شوي کلمات دي چې خانګړي آهنګ لري، او موږ په اسانۍ کولې شو چې اهنګ د نړۍ په هره زاویه کې مشاهده کړو، د اسونو د پښو په ټکا، د ښو په اړولو او د خپل زړه په درزا کې یې موندلې شو؛ خو زموږ د بحث موضوع شعري موسیقي ده، معاصرو کره کتونکو شعري موسیقي په څلور ډوله وېشلې ده.

خارجي موسیقي، جانبي موسیقي، داخلي موسیقي او معنوي موسیقي

خارجي موسیقي تر ډېره په شعري بحرونو ولاړه ده، که څه هم په پښتو ژبه باندې د عربي عروض دومره نه بڼې کېږي، خو بیا هم موږ کولې شو چې د اورد او لنډ بحر ترمنځ توپیر وکړو، په عموم کې لنډ بحرونه د اوږدو بحرونو په نسبت شرنګېدلې موسیقي لري. کې مټ د سپند خپو نه ورته وي چې لامبوزن ترې خوند اخلي، خو که لامبوزن نه وي بیا ورته همدغه خپې بلا ښکاري. اوږده بحرونه بیا تر ډېره په جانبي، داخلي او معنوي موسیقي ولاړ دي او دا ذ شاعر په هنري تجربې او په شعر کې د اورد لاس په لرلو ئې سره کېدلای شي

د پښتو ژبې معاصر شاعر پیرمحمد کاروان وایي:

وطن د اور په سپند کې لامبي زلمي
جنګ خوړلي
د کابل جان د نحونو مړي هم ښکنګ خوړلي
غنچ د شهیدې لیلا واخله منحور محونه
دګور جینجو ترې خوندې خونډې
لونګ خوړلي

د کاروان صاحب دغه پورتنۍ غزل په اورد بحر کې ویل شوی دي. که څه هم د کاروان په شعر کې د موسیقي انځورونه تر بل هر شاعر غښتلي دي، خو بیا هم دغه غزل د هغه نه سو بل غزل سره پرتله کوو چې په لنډ بحر کې یې ویلې دي

سپارو کې دګل
بلبلان بلبلان
وایي تل دي ودان
دا وطن د افغان
او یا هم دا چې:
ښکار کوه چې کار دې دي
وله مې چې وار دې دي

ورک د غره کاروان په کې
لوټ کوه چې ښار دې دي

په اورد بحر کې د رحمن بابا دا غزل چې وایي

چې مې مینه خدای پر نا باندې پیدا کړه
نرګه ما په هغې ورځ خپله رضا کړه

او بل ځای وایي

په لیمو کې مې مدام
عکس ګرځي د ګلفام
نور د سترګو مې ګلګون شو
په اورو د ګل اندام

که څه هم په پورتنیو نسبو بحرونو کې حاني موسیقي هم نشته او په لومړي غزل کې د همس نوري ډېر زاغلي یا په نله ویشا داخلي موسیقي په کې هم غښتلي ده. خو د بحر په حساب یې تر دوهمې، غزلې موسیقي کمزوري ده. کله ناکله موږ ګورو چې د اورده بحر په غزل کې د لنډ بحر نه موسیقي شرنګېدلي وي، موږ یې عمومي قاعده څنګه نه شو اخیستلی، کیدای شي چې په اورد بحر کې

مخ

ای وطن !

افا محمد (لیب)

ای وطن نارم نام پاک تو
مینمایم سرمه چشمان عالم خاک تو
شرق وغرب بادا فدایت هم جان من
از خدا خواهم تباهی دشمن سفاک تو
خرقه درکندهار است علی اندرمزار
شهره افاق بوده مولوی جام تو
سیدجمال الدین جمال علم وفضل است درکنر
راه دانش باز کرد در مصر و هم درشام تو
مردخیز است گندهارا وکندهار ای دوستان
رفعت اسلام بود ست شهر غزنه نام تو
هرات باستان نالم باو ای دوستان
خورشیدتابان جهان بدخش است نام تو
بلندی کوه پغمان اعتلای نام تست
باقصر ابیض کی دهم سیها و ناک تو
تابنده وپاینده خواهم نام تو اندر جهان
شهرت عالم شمول است میوه های تاک تو
قلب قلب اسیا کابل مقبول ما
رازشکست دشمان بودست فرجام تو
ای وطن گرتوصیف توصبح وشام کنم کم است
کی ادا گردد لیب با گفته های خام تو

په خوست کې د سولې مشاعره وشوه

په دې وروستیو کې په خوست کې د سولې په نوم پراخه مشاعره ترسره شوه، چې په کې د خوست ترڅنګ له بو شمېر نورو ولایتونو هم لسګونو شاعرانو برخه اخیستې وه. دغه مشاعره

،چې د خوست د والي عبدالجبار نعیمي په کور کې جوړه شوې وه، پکې والي نعیمي په خپلو خبرو کې دغه ډول مشاعرې او راټولېدنې ګټورې وبللې او غوښنه یې وکړه، چې شاعران باید په خپلو هنري الفاظو سره د سولې لپاره ډېر څه وکړي نوموړي زیاته کړه، له دې مشاعرې یې موخه د خوانانو ترمنځ مینه او پېژندګلوي او دغه راز د سولې په برخه کې د هغو د لرې بوه برخه وه وروسته وتوکو سره بدرګه شول مشاعره د شپې ناوخته نوې بجې د کثرت په ورکولو سره پای ته ورسېده، چې کثرت د سدرغاړو صالحمند کندهاری او سورګل کیواري له خوا ورکړل شوه یادونې وړ ده، چې له دې بوه شپه وړاندې په همدې ځای کې د سولې بو لوی جشن هم نیول شوی و، چې په کې د هېواد له ګوټ ،ګوټ څخه رګونه ته راغلي وو.

رحیم ګل نایل

حقیقت خورشید (کتاب تحقیقاتی درمورد افغانستان از چاپ برامد)

حیات الله حلیم

آسیا یک پیکر آب و گل است
ملت افغان درآن پیکردل است

درسلسله نشر کتاب های مفید و سود مند دربن اواخر کتابی بنام «حقیقت خورشید» که دران راجع به کلمه افغان و افغانستان توسط عده از دانشمند ان کشور مقالات به رشته تحریرامده که خیلی ها سودمند بوده وکتاب مدکور به کوشش و اهتمام مصطفی عمر زی شرف چاپ یافته است

در کتاب تحقیقاتی حقیقت خورشید نام وچگونگی تاریخی افغانستان به اساس روایات معتبر تاریخی مانند خورشید ثابت گردیده وکتابیست که نهایتاً مورد توجه اهل ادب و علي الخصوص کسانیکه به تاریخ کشور وجهان علاقمند هستند قرار گرفت زیرا مقالات منتشره کتاب طوری که قبلا اشاره شد ازیک سو مبنی بر دیرینه بودن کلمه افغان و افغانستان میباشد و ازجانب دیگر محتویات کتاب پاسخی است به آنعده فرزندان ؟؟کشور که میخواهند به بهانه های این و آن نام کنونی کشور عزیز مارا تغییر دهند

مقالات بیشمار در فهرست کتاب رقم زده شده ولی ما برخی ازعناوین مقالات مهم را بطور نمونه تذکر میدهیم

پیشینه تاریخی کلمه افغان وافغانستان ، قوم افغان بزرگترین و قدیمترین قوم افغانستان ، نام های کهن و اساطیری هندو سان وافغانستان در نزد هندوان و ایرانیان ،قدامت اسمای تاریخی ،افغانستان، و افغان ، ،تحقیقی در مورد نام افغانستان ،خراسان ایران وافغانستان و ده ها مقاله دیگر

اما مهتر ازهمه در مورد پیشینه تاریخي کلمه افغان و افغانستان که در پشتی اخر این کتاب از هیوان تسانګ زائر چینایي قول گردیده ، بیشتر از همه جلب توجه میکند زیرا او مینویسد : « این مردم (افغانان) را تحت نام اپوکین ، آوپاکان بسیار با ایمان ودرستکار و بلند همت توصیف کرده است در واقع این واژه (افغان) ریشه بسیارکهن تاریخی داشته وحتی پیش از اسلام ،درآثار کهنی چون مهابهاراتای هندوان و آثار چینایان ،به صورت اپاگانه و اپوکین ، ذکر شده است به گفته ی گرنگوریان (برای بار اول ،به کلمه افغان در قرن ششم میلادی ، وراها مهیرا ، varahamihira منجم هندی در کتاب خود (برهام سام میتا ـ Brhatssamhita به شکل اوگانا Avagana اشاره کرده است ».

ازینرو میتوان گفت که کلمه افغان یک کلمه بسیار قدیمی و دیرینه میبا شد وتحقیقی در مورد نام افغانستان که ازطرف بعضی از مورخین که ذهن وطرز تفکر شان از چشمه اجنبی ها سیراب میگردد ومیخواهند که فرهنگ اجنبی را داخل ترمینالوژی کشور ما نمایند ، گفته میشود که این نام یک نام جدید میباشد که سابقه تاریخی ندارد در حالیکه نظر به گفته دانشمند فاضل عبد الحی حبیبي واژه افغانستان سابقه هفده صد ساله را دارا میباشد ونیز در اسناد و مدارکی بجا مانده از عصر قبل از اسلام ، نه سند ایرانی هندی وچینی در مورد واژه افغان موجود است که مکرر در متون مختلف عربی و دری دوره های اوایل اسلام وقبل از اسلام موجود میباشد

صوفی محمد (شنا) رهبر حزب کارگران جوان افغان ساکن ولایت پنجشیر مدعی بر این داعیه بود که استعمال کلمه افغان به پښتون ها یک اشتباه محض وتاریخی ویک بگو مگو بي بي فایده وبي نتیجه میباشد ، وی مدعی بود که مجموعه تاجک ، پښتون ، هزاره و تمام اقوام ساکن د ر افغانستان ماوی به افغان میباشد

کتاب مذکوردر ۲۷۸صفحه به تیراژ ۱۰۰۰ جلد به زبان دری در سال ۱۳۹۲ به چاپ رسیده و حق نشر آن محفوظ میباشد

ولسي ادب یا فولکلور

په پښتو ولسي اوفولکلوري ادب کې به دلنډیو ګلپاڼې تل تازه او تاندې وي

ځېرنیوه ـ علي محمد منګل

علامه استاد اروابناد اکادمسین پوهاند رشاد ، دلنډیو په برخه کې ، داسې په یوه لیکچرنوټ کې ، له نن څخه پنځه څلوېښت (۴۵) کاله دمخه راته ویلې وه

لنډۍ دپښتو شعر په ګلستان کې ، هغه فورم دی چې لومړی نیم بیتی یې لنډه او دوهمه یې اوږده وي دامو ډول پښتانه ولس ته راجوته ده ، چې لنډۍ دپښتو ادب یوه بې ساري ستره ادبي شتمني او خوږه ، تانده اوخوشبویه پانګه ده. دپښتانه ولس اوږګنو دژوندانه ، فکر ، ناستې ولاړې، راشې درشې ، تورې او سپرلې ، دود او دستور، مینې اومحبت، له وطن سره عشق، دخپلواکۍ په برخه کې سرښندنه اوداسې نور دژوندانه اړخونه نشته ، چې په دغو ولسي میناتوریو او دادب په ټابلو کې به یې انځور او انعکاس نه وي راځېدلی

لنډۍ اوټپه ، مسرۍ اوټکۍ دپښتون ستر آریایي تاریخي ټیراومېرني ولس دژوندانه اوکړو وړو اصلي خبره راتمثیلوي نه دي کبله له تصنع اوتقلید څخه ډېرې لرې دي ، خو نه دې غوره سپېڅلتیا سره که په غور ورته خبر شو ډېر فصاحت اوبلاغت لري، نوځکه ویلای شو، چې دا ادبي لوړې درداسې ، دپښتون ولس دنګه ملي ادب ډېرې قیمتي مرغلې دي ، چې پردې کلمې ، تعبیرات اوتشبیهات لږ په کې لیدل کېږي ، ددغو ملي میناتوریو ویونکی معلوم نه دی، خو ټول پښتانه ، نر، ښځې، پېغلې اوځوانان یې په مینه سره وایي دټول پښتانه ولس ګڼه اوشریکه ادبي خزانه ده ، چې دپیدایښت تاریخ یې دپښتو نه پیدا کېدو سره سمک سیح تړلی دی ، کله چې پښتانه پیدا شوي دا ادبي مرغلرې یې زمزمه کړې دي

څومره چې موږ ته راځرګنده ده ، په لنډیو کې غالباً عشقي اوبزمي رنګ ډېر دی ، چې زیاته برخه یې دښځو له خوا ویل کېږي سره له دې په لنډیو کې ملي او ټولنیز ډېر مضامین اونقدهم په کې په ګلوږن رنګ راغښتي اورغول شوي دي

اروابناد استاد عبدالرؤف بېنوا دلنډیو دادبي ارزښت په برخه کې داسې کیلي دي

لنډۍ نه ټپه ، ټکۍ ، مسرۍ، اوسندره هم ویل کېږي اوپه پښتو موسیقۍ کې ډېر اهمیت لري او په هرځای کې په ښلو ښلو آهنګونو ویل کېږي ، چې سړی یې هرو مرو تراثر او اغېزې لاندې راځي، دلنډیو آهنګ ډېر خوږ اوسوزناک دی په دغو آهنګونو کې تیرایي وزن ډېر شهرت لري

که دپښتو په کلیو اوبانډو کې ، څوک دلنډیو خواره آهنګ اوزړه راپاروونکي سوزناک رنګ نه خبر شي ، نو دبېنوا صاحب دیادونې سره سره ، چې بوازې تیرایي وزن په شهرت سره بادوي، نوبه په مینه سره داووایي، چې دپښتو په ټولو کلیو اوبانډوکې ، دا ملي ادبي عالي میناتوری، په عالي آهنګ او وزن کې راځلېږي چې اغېزه او شهرت یې په ټوله پښتونخوا کې پوشان دی، دهر اورېدونکي زړه راپاروي اوپه درېدنګ یې راولي

په هرحال ، بهایي جان دخپل خواره اواحساس راوستونکي او راویښوونکي شعر ترڅنګ په خپلو قلمي آثارو کې، ځای ځای له ښکه مرغه بوه نیمه لنډۍ هم په خپل قلم اوحس حنه ښکلې ده ، چې ډېرې رنګینې دي ، دښولیز ژوند په هره برخه کې یې ویلې دي، خپلې وایي، چې داده خپله ښکلې او ویلې دي چې مصنوعي رنګ لري زه وایم ماشاالله ، ځکه چې لنډۍ دټول پښتون ګډه ادبي زېرمه ده ، هر پښتون اوپښتنه یې وایي دبهایي جان لنډۍ دبو پښتون ویونکي په شان موږ ته ملي دي؛ چې له سرو اوسپینو زرو ډېر ارزښت لري دده دغو ملي ، برمي اوټولنیزو ادبي ګلانو ته به خیر شو، څه به ګلونه اوسپرغې یې راته ګډې اوغونچه کړې دي په مینه به دلې ورته خای ورکړو څه ښې یې په ادبي ادارانه انځور کړې دي او وایي ستا په اوربل مې قسم کړی

چې هېرمې نه کړې غونډونه دي هېرومه

دچیټ کمیس دې مبارک شه
دبانډې مه څه چې اورونه لګوینه
امېل ترڅنګ روپۍ ترغاړه
په نام ولاړه مخامخ مزه کوینه
په مدینه دې ستا قسم وي
چې ګړی واخلې مخ راواړوه مینه
زړګی مې شوخوسترګو شوخ کی
څکه مې خوب دماخوستن ته نه پرېږدینه
جنګ دګاڼې په لوړو غرو دی
دکمارې په کلاتیغ وروخاتونه
دفرنګي پلتنې راغلې
جنګ پرمیدان دی پښتانه خوانان
ورځینه
خال به تازه کم سترګې توري
چې په سنګر کې دې لونګې
شمال وهینه
نیم کشې سترګې په یاد راغلې
چې مسرۍ وایم قلم اوبسکې
توبوینه
له شوخو سترګو دې شرمېږم
ته بل ته ګوره زه به ستا دیدن
کومه
دلوړو غرو په سرمې کېږدې
چې دآشنا دوطن باد راته راځینه
ارمان مې نه ووکه بیامړوای
چې ستا په سپین مړوند مې کړي
وای خوبونه
زړګی مې شوخو سترګو شوخ کی
لکه کبلی ترګړنګو وهي خبرونه
پرغزني سپینې واوري اوري
ددوو مینو ترمنځ لاري بندوینه
نن مې نه باد سره جنګ وکی
چې زما دیار پرزلفومه وهه لاسونه
علاقه دار دترحوماردی
حاکم لرم دی ، حکمران لبوه ته
څمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ ، هنر ، اقتصاد او ټولنه

دجلال آباد ښار د ټولنیزې شورا مشر ډاکتر مسعود سایي

د جلال آباد ټولنیزه شورا خلکوته د ښو خدمتونو د وړاندې کولو ترڅنګ، غواړي، چې د پردیو د کلتوري یرغل مخه هم ونیول شي

دجلال آباد دخلکو ټولنیزه شورا، چې نوي جوړه شوي اودخلکو د ستونزو د اوارولو به موخه، چې طرنګه هغو ته درسنیو اومطبوعاتو له لارې انعکاس ورکړي، پراخې هڅې یې پیل کړي دي ددغې ټولنیزې شورا مشر پوهنمل ډاکترمسعود سایي دهیواد ورځپاڼې دخبرپال ددې پوښتنې په ځواب کې، چې دجلال آباد دخلکو د ټولنیزې شورا په اړه، چې تراوسه یې څه ګټوري چارې دخلکودستونزو د اوارولو په موخه ترسره کړي دي ؟ وویل دجلال آباد ټولنیزه شورا ددی ولایت دخلکودغوښتنو ممثله شورا ده، چې یو کال وړاندې پرائیمل شوې اوخپل حوزوي ترلاسه کړي دي ددغې ټولنیزې شورا لومړی موخه داده، چې ځرنګه دجلال آباد خلک پرپوه ټولنیزمحور راټول کړي اوخپلمنځي اختلافات له منځه یوسي له بده مرغه کومې ستونزې ، چې له تیروځګړو راپاتې دي سایي کمې یې کړي اودخلکو په منځ کې ملي بووالي برابر شي اوددې ولایت ټول خلک دپاکې اوامنیت په سایه کې برخه واخلي، نوځکه دجلال آباد دټولنیزې شورا له موخوخخه یوه داوه ، چې دجلال آباد خلک پرته له ګډوډۍ ژوندي کړي اودوام ورکړي دوهمه برخه ، چې ددې ولایت په ټولنیزه شورا کې ډېره روښانه ده، دخلکوستونزې به ګونه کوي اودجرګو اومرکودجوړولو له لارې یې داړوندو چارواکوسره دستونزې دلرې کولولپاره یو ځای کوي دیوکال په موده کې چې دغه شورا جوړه شوې، دخلکو ستونزې مو به ګونه کړي اوخوځله مو دجلال آباد دخلکوستونزې له ولایت اوهمدا راز له ښاروالي سره مطرح کړي اوهمدارنګه دنورواړوندو ادارو سره موخبرې کړي اوداوارولولپاره موستونزې ورته په ګوتو کړي دي دجلال آباد د ټولنیزې شورا له دندوځخه یوه داوه ، چې دجلال آباد ښار په دریو ناحیوکې دګذرشوراګانې منځ ته راوړي، ددې لپاره چې دخلکوګډون به حکومتوالي کې ډېره اغېزمنتیا ومومي، دګذرشوراګانې دې پیاوړې شي ، چې ددغو شوراګانولې لارې دګذردخلکوستونزې جوتې اوله ښاروالي سره یې داوارولولپاره پرې خبرې وشي، نوځکه زموږ په ګړنګوکې بوفعالیت داو، چې موږ وتوانیږو دجلال آباد په لومړۍ ، دوهمه اودریمې ناحیه کې شوراګانې جوړې کړو، چې وتوانیدو ۳۲ شوراګانې به دریمه ناحیه کې اوهمدارنګه ۱۷ ناحه ۲۸ شوراګانې مویه لومړۍ ناحیه کې جوړې کړې دغه شوراګانې له یوې خوا له دولت سره اړیکې ټینګوي اوله بلې خوا دخلکو دستونرو داوارولو لپاره له چارواکوسره خبرې کېږي موږ دجلال آباد له شوراګانوسره به همغږې لرو اوهڅه کوو، چې زموږ اړیکې ورسره لاټینګې شي موږ به دې باور لرو، چې دجلا آباد په

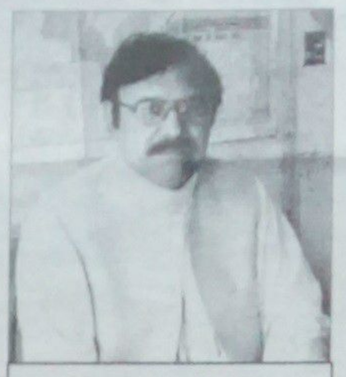

پوهنمل ډاکترمسعود سایي

خلورمه اوهمداراز په پنځمه ناحیه کې داډول ټولنیزې شوراګانې منځ ته راوړو، چې خلکوته دټولنیزوخدمتونو د وړاندې کولوزمینه برابره شي یوه بله موضوع، چې موږ غواړو وریاندې کار وکړو هغه دا ده، چې دجلال آباد د ټولنیزې شورا په موخوکې یوه داده ، چې ځرنګه کولی شي خپل کلتور دپردیو له یرغل څخه وساتي دې موخې ته درسېدولپاره موږ دجلال آباد داطلاعاتو او فرهنګ له ریاست سره ګډه پروژه لرو، که خدای کول په دې وروستیووختونوکې به دغه چاري پیل کړو اوهیوادته راننوتلې اصلاح کړو په دې تړاو هڅې کوو اوپه راتلونکې کې به غوښتنه جوړوو اودستونرې دلرې کولولپاره به ګډ تصمیم نیسو دجلال آباد دټولنیزې شورا مشر ډیوې بلې پوښتنې په ځواب کې وویل ددې لپاره ، چې موږ خپل اصل افغاني اوپښتني کلتور اوفرهنګ وساتو، یوه خبرونه هم لرو، چې دجلال آباد مجلسي غړیه نامه نومول شوې اوتراوسه مو دوه ګڼې چاپ کړې دي اوخپل جواز به زر ترزړه برابرکړو اودپراولومړنۍ بهیر یې دجلال آباد داطلاعاتو اوفرهنګ په ریاست کې ترسره شوی دی اوهمدا راز نور اداري پراونه به یې په کابل کې ترسره شي نوزموږ موخه له دوهمه خبروسره سره داده چې دخپل تاریخ اوکلتور په خوندي کولوتوسانه اودخلکو دفکرونوپه روښانه کولوکې برخه واخلو ډاکترمسعود سایي څرګنده کړه بله موضوع، چې اړینه ده ددموکراسي بهیر دی، چې ځرنګه خلک په چارواکي ونډه واخلي اومثبت اواغېزمن رول ولوبوي اوهمدارنګه زموږ دټولنې دښځو دحقونوپه خوندي ساتلو کې پاملرنه وکړي اوټول اسلامي ، اساسي اونړیوال قوانین اومیثاقونه، چې دښځو لپاره دي هم په پام کې ونیسي اودښځو دحقونو څخه دی دفاع وشي دجلال آباد دشورا مشردجلال آباد دخلکودپرتوستونزو په اړه دیوې بلې پوښتنې په ځواب کې داسې وویل دجلال آباد نوی ښار دپخواني جلال آباد له ښار سره ټوپیږي دپیرو ... دکلونوپه ولسوالیواونورسیموڅخه جلال آباد ته خلکومهاجرتونه کړي دي، چې له یوې خوا دغه بهیر دوګړو دډېروالي لامل شوی اوهم هره ورځ یو زیات شمیرهیوادوال دکاوندیو هیوادونوپه تیره بیا ته پاکستان څخه جلال آباد ته راستنه اوپه دې ستاګي استوګن کړي. دجلال آباد دخلکو په شعور کې داصلي اوسیدونکو په پرتله ډېروالی راغلی دی. پیوه له دغو ستونزو ځخه ده داده، چې دغه ستونزه، چې اوس کوچنۍ ښکاري په راتلونکي کې به ډېري نوري ستونزې راولاړې کړي، ځکه هغه دوستان ، چې په جلال آباد کې اوسيږي دکلیو اوولسوالیو ځخه ښارته راغلي دي، ددوی په منځ کې ، چې کوم مهال مړینه رامنځ ته کیږي ، دوی خپل مړي خپلو کلیوته لیږدوي اوهلته یې خاوروته سپاري. موږ ددې ستونزې دلرې کولولپاره خوخلې دجلال آباد له ښاروال اوهمدارنګه دغه ولایت له والي سره خبرې کړي. نوموړ هیله لرو، چې دجلال آباد ښاروالي دغې ستونزې له زوره پاملرنه وکړي اوله جمهور رئیس حامدکرزي سره دې هم خبرې وشي چې د دوی دغې ستونزې له ډېرای لکې کیږدي. دوهمه موضوع، چې دجلال آباد خلک ورته پاملرنه لري، هغه دبرینا ستونزه ده ، چې په جلال آباد کې شته، خوله بده مرغه ، چې دبرینا ویش په عادلانه توګه نه ترسره کیږي اوعامو خلکوته په لږه کچه برینا رسیږي، چې داهم یوه لویه ستونزه ده. دغې ستونزې دلرې کولوپه تړاوهم دبرینا اونورو چارواکو سره خبرې اوکتنې کړي دي اوله هغوي څخه موغوښتې دي، چې دبرینا ستونزه دې دعدالت په پام کې نیولو سره اواره شي. په دې تودموسم کې چې په دې ولایت کې هوا ډېره تودې شوې زموږ عام اوبیوزلي خلک هم دنودې هوا له امله له عذاب سره مخ دي. نوزموږ غوښتنه دبرینا له چارواکو څخه په جلال آباد کې داده، چې هره ورځ څوساعته برینا بیوزلو اوعامو خلکوته ورسوي

هیواد ـ نوري

هنر و اهداف آن

سکندری

هنر به مثابه عالی ترین پدیده اجتماعی و مولود جامعه بشری ، که با احساس، تخیل و روان آدمی سروکار دارد، دارای اثرات بغرنجه بوده و نتایج آن در جامعه گوناگون زندگی قابل بررسی است. که میتوان گفت تعلیم و تربیت و بهداشت روانی یکی از مهمترین آنها محسوب میگردد. بلکه اثر هنری میتواند هدف های مشخص را دربر گیرد. مسلماً این هدف ها آگاه بصورت جزئی هستند و آگاه در حد کلی تر و عمیق تر تا آنجا که اساسی ترین و کلی ترین اهداف تربیت را در آثار هنری جستجو کرد. زیرا هنر اصل ترین و مشخص ترین نمونه های خود برجلوه های از مسایل اساسی انسان ، نیازهای ژرف وی و آرمانها و ایدآل های عظیم درنظر دارد و ره آوردهای اولی زنده گی را بسرایش به ارمغان می آورد. ازاین رو یک اثر مفید و برجسته هنری تنها نمی تواند به تفریح و لنوع محدود شود و تاثیراتش تنها به هیجانات سطحی و آنی مخاطبین نمی انجامد، بلکه هنر اصیل و مطلوب ارزنده ترین نتایج خود را در حفظ و بهره دروني و پایدار و نقشی که درتحول و پیش وگرایش وتغییر رفتار ورشد وتکامل مخاطبین داشته باشد، می جوید. یک اثر هنری زمانی قادر خواهد بود باوجود انسان پیوند عمیق برقرار کند که بتواند درترسیم مسایل اصلی حیات وتعیین نیازهای اصل انسانی موفق باشد. ارایه مضامین پر بار و پیام های مطلوب انسانی و اعتقادی هنری میتواند، با درنظر داشتن اساس ترین مراحل وعمیق ترین ابعاد حیات و تربیت، شخصیت مخاطبین را با تغییر وتحول بسازد و مواجه سازد. چنانکه درفرهنگ ها وتکاملب فکری وسیاسی مختلف، هنر نقش آرمانی خود را دارد و همگام با روش های فکری واعتقادی وآنکه درسالو گسترده، حتی پیش تر از آن گام برمیدارد. وبه موفقیت های برجسته ای نایل می آید. از اینرو هنر علاوه برنقش فردی از تاثیرات اجتماعی برخوردار است. درفرهنگ اسلامی و کشور ما نیز هنر ارزش ورسالتی ویژه دارد. درمیان انواع هنرها ادبیات وشعر، ازجمله رایج ترین وبرجسته ترین آنها شناخته شده است. پس به عنوان مثال بررسی تاثیرات هنر در ابعاد اساسی واهداف عالی را میتوان درنمونه های از اشعار دری وپشتو جستجو کرد. دراین میان اشعار وسروده های شعرای چون، سنائی ، عطار، مولوی ورحمان بابا وغیره بررسیش واعتقاد سازنده بی استوار است. اینگونه اشعار ضمن به نمایش گذاشتن نگرش وگرایش شاعر نسبت به جهان وانسان ترسیم جلوه های شکوهمند عرفان وتصوف ،روح مخاطبین را از زیبائی هنر وغنای معنوی خود بهره مند می سازد ودر تربیت وسلامت به گونه ای عمیق تر ومؤثر، با بهره گیری از اعجاز هنروزیبایی بیان تداوم بخش وجود آثار هنری است. از این روعمر هنری غالباً بسته به میزان ارتباطی است که با روان انسان وباواقعیت وحقیقت وجودی وی داشته باشد. درمجموع آثار علاوه قصه ها وحکایت های موجود درآثار ادبا، فلاسفه وحکما وقصه های قرآن کریم وسایر متون اسلامی ما دربر دارنده ویژه گی های محتوایی وتربیتی فوق میباشد

ښځه او ټولګه

له ښځو سره د تاوتریخوالي عاملین باید مجازات شي

زرغونه صالحي

په تیرو دوو کلونو کې د نړۍ خپلواکو له خوا د ښځو د وژلو او جنسي تېرې د ثبت شمېرې لوړې شوې دي، خو د دغو قضیو څېړنې سلنه عاملین نه دي مجازات شوي. اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه، یادو قضیو ته د نه رسېدو عمده دلایل بلل شوي دي، چې دغه چاره د ورته پېښو د رامنځ ته کېدو سبب شوي ده د ازادو رسنیو مشارکت (پژواک خبري اژانس، کلید ګروپ، هشت صبح ورځپاڼې او صابشراتي موسسې) یوه څېړنه څرګندوي، چې د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کمېسیون ترڅنګ ځینې قربانیان او د کورنۍ غړي په عادلانه ډول د دوی د قضیو له نه څېړنې، شکایت کوي او ځینې دولتي چارواکي هم په دې برخه کې د شته ستونزو پخلی کوي. نوبه څارنوالي ادعا کوي چې ټولې قضیې یې په عادلانه ډول څېړنې دي. د کورنیو چارو وزارت هم وایي چې له تېرې پرته یې د ورته پېښو ټول نورن نیوئي او اړوندو ارګانونو ته یې سپارلي دي. په افغانستان کې د ښځو د وژنې او جنسي تېرې په خبر د تر ټولو سخت تاوتریخوالو ترڅنګ د وهلو ډېرونو، په بندو کې ورکولو، د نفقې نه ورکړه، د میراث له حق څخه محرومول او ورته نور ډېرونه هم موجود دي. د ښځو وژنې، جنسي تېري او د ورته نورو قضیو به څېړنې ځینې هم پیدا کړې دي. د افغانستان د بشري حقونو کمېسیون د ښځو د حقونو د ملاتړ برخې مسوولې لطیفه سلطاني د اندېښنې په څرګندولو سره وایي چې په دغه کمېسیون کې د ناموسي وژنو د نړۍ خپلواکو له خوا د ښځو وژل، او پر ښځو د جنسي تېرې ثبت شوي شمېرې په وروستیو دوو کلونو کې زیاتې شوې دي. د سلطاني په خبره، د ۱۳۹۱ کال په لومړیو ۹ میاشتو کې د ټول هېواد په کچه ۱۰۰ قتلونه، ۱۰۰ جنسي تېرې پر ښځو او نجونو شوي او دغه راز په ۱۳۹۰ کال کې ۸۹ د قتل او ۴۵ د جنسي تېرې پېښې د افغانستان د بشري حقونو په کمېسیون کې ثبت شوې دي. میرمن سلطاني وویل چې د دا ډول تاوتریخوالو شمېرې د تېر کال له نهو میاشتو راهیسې تر اوسه نه دي راټولې شوې. هغې څرګنده کړه چې له تېر ۱۳۸۱ نه تر ۱۳۸۹ پورې په ټولیز ډول پر ښځو د جنسي تېرې ۲۱۱ پېښې د دغه کمېسیون له خوا ثبتې شوې دي، خو ناموسي وژنې یا یوازې له تېرو دوو کلونو راهیسې ثبتې شوې، ځکه په تېرو کلونو کې له یوې خوا ورته وژنې ډېرې محدودې وې او نه بلې خوا کورنۍ نه حاضرېدې، چې دا ډول پېښې سره ووېل، هغې د ښځو وژنې، جنسي تېرې، زیات شوي دي نوموړې وایي چې د ورته قضیو د څېړنې په برخه کې د تېر په پرتله ښه والی راغلی، خو د هغو دوسیو شمېر یې څرګند نه کړ چې تر اوسه پورې څېړل شوي دي اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه د ورته قضیو د نه څېړنې عمده علتونه او نه څېړنه یا د دغو جرمونو د ډېرېدو له مهمو عواملو څخه ګڼل کېږي. میرمن سلطاني وایي «دا چې ښځې په کورنۍ چاپېریال کې وژل کېږي او یا پرې جنسي تېری کېږي، عمده علتونه یې دا دي چې د ورته پېښو له عاملینو او مجرمینو سره پرېکنده چلند نه دی شوی.» سرچینه وایي چې د بشري حقونو کمېسیون، تېر کال د حکومتي چارواکو، د ورته تاوتریخوالي له قربانیانو او د مدني ټولنې له نمایندو سره ناستې درلودې او ګډېدونکو د ورته کړنو د مجرمینو پر وړاندې د پرېکنده چلند له نه کېدو څخه شکایت کاوه.

سلطاني زیاته کړه « له مجرمینو سره پرېکنده چلند نه کېږي، مجرمین لښتېدلي دي، ډولونه ، وژني او جنسي تېري، زیات شوي دي نوموړې وایي چې د ورته قضیو د څېړنې په برخه کې د تېر په پرتله ښه والی راغلی، خو د هغو دوسیو شمېر یې څرګند نه کړ چې تر اوسه پورې څېړل شوي دي اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه د ورته قضیو د نه څېړنې عمده علتونه او نه څېړنه یا د دغو جرمونو د ډېرېدو له مهمو عواملو څخه ګڼل کېږي. میرمن سلطاني وایي «دا چې ښځې په کورنۍ چاپېریال کې وژل کېږي او یا پرې جنسي تېری کېږي، عمده علتونه یې دا دي چې د ورته پېښو له عاملینو او مجرمینو سره پرېکنده چلند نه دی شوی.» سرچینه وایي چې د بشري حقونو کمېسیون، تېر کال د حکومتي چارواکو، د ورته تاوتریخوالي له قربانیانو او د مدني ټولنې له نمایندو سره ناستې درلودې او ګډېدونکو د ورته کړنو د مجرمینو پر وړاندې د پرېکنده چلند له نه کېدو څخه شکایت کاوه.

سلطاني زیاته کړه « له مجرمینو سره پرېکنده چلند نه کېږي، مجرمین لښتېدلي دي، معلومانو له مخې، د ۱۳۹۰ لمریز کال په لومړیو دریوو ربعو کې نږدې د ښځو د وژنې ۹۰ او د جنسي تېرې له ۵۰ زیاتې پېښې په مرکز او ولایاتو کې په داسې حال کې ورکړل شوې چې په تېرو کلونو کې دغه شمېره ډېره ښکته وه هغې هم د تېر کال له دریمې ربعې وروسته د ورته تاوتریخوالو شمېرې مشخصې نه کړې او وې ویل چې په ټولو کې په تېرو لسو کلونو کې د ښځو د وژنې ۵۲۴ او د جنسي تېرې ۱۶۰ پېښې د ټول هېواد په کچه د دغه وزارت له خوا ثبت شوې دي. خو امنیتي څرګنده کړه چې د ښځو چارو وزارت ټپاره د اندېښنې وړ موضوع دا ده چې په تېرو دوو کلونو کې د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي تر ټولو سخت

ډول یې تېمپ او د افغانستان په قوانینو کې له شته حقوقي ستونزو څخه یوه ده.» د سلطاني په وینا، د زنا د عمل سر ته رسول یو جرمي عمل دی، د داسې قضیو څېړل د کورنیو د نارینه وو صلاحیت نه، بلکې د محکمې له صلاحیتونو څخه دي. نوموړې په قضیو کې د متضدو کسانو لاسوهنه هم د ښځو د وژنې او جنسي تېرې د زیاتېدو له عواملو ګڼې هغې زیاته کړه.» اداري فساد، له دندې ناوړه استفاده، په دې معنا چې د ښځو د وژنې او جنسي تېرې مرتکب کسان په یوه ډول نه یوه ډول له یوه قوماندان سره اړیکه لري، له یوه خارنوال او قاضي سره نژدې او جنسي هغه کسان، چې په اداره کې کار کوي، په خپله د جنسي تېرې مرتکبین دي، یا خپله مېرمن او یا یې هم خپله ناوړه وژلې، نوی پوهېږي چې له مجازاتو معاف دي، او چې موقف لري او نه مجازات کېږي، نو په همدې اساس ډېر ښکاره او په جرئت سره کولای شي دغه کار تر سره کړي.» هغې د یادو اشخاصو د هویت د افشا کولو په اړه وویل: «که چېرته د قضیې د محرمیت په اړه ښکته ورکړل شي، نو شاید د قربانۍ د خپلوانو او یا هم کورنۍ امنیت په خطر کې واچوي. موږ نه غواړو چې د هغو تېرې کوونکو، وژونکو او ورسره نژدې نورو نومونه افشا کړو.» نوموړې وویل چې په هېواد کې پر ښځو د شوو جنسي تېرو د ثبت شوو شمېرو ډېرېدل، له خپلو حقونو څخه د خلکو د عامه پوهاوي د کچې ټوټېدل او د بشري حقونو په ښکېلونو د خلکو د باور ټوټېدل د دغه دوه ډولونه تاوتریخوالي د ډېرېدو له دلیلونو څخه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپین غر زون د کرېکټ لوبډله د زونونو سیالیو ته پوره چمتوالی لري

سپین غر زون کرېکټ لوبډلې لوبغاړې وایي دوی پوره چمتوالی لري چې د زونونو ترمنځ د سیالیو اتلولي ترلاسه کړي. د سپین غر زون کرېکټ لوبډله چې په ننګرهار کې په تمرینات بوخته وه، لوبغاړو او په خانګړي ډول د لوبډلې کپتان حمید حسن وایي لوبډله یې په لوړ مورال سره د زونونو په سیالیو کې ګډون کوي او اتلولي به هم ترلاسه کوي. حمید حسن رېاتوي د نورو زونونو لوبډلې هم پیاوړې دي خو دی په خپلې لوبډلې باوري دی او تمه خرګندوي چې د زونونو سیالیو کې به به وخلېږي. نوموړي وویل دوی ته روزنه د باتجربه روزونکي اسد خان لخوا ورکول کېږي. یادوي وړ ده په لومړیو کې د سپین غر زون لوبډلې کریم صادق مرستیال کپتان، افتاب عالم، شفق الله شفق، شبیر نوري، شوکت زمان، نسیم سرخرودي، باطن شاه او د ختیځ زون پیاوړي ولایتي لوبغاړي شامل دي.

په لومړیو کې سپین غر زون د لوبډلې د جوړېدو په موخه خلوردېرش کسیزه لوبډله اعلان کړه چې په تمرینات بوخته وه چې له تمرینات وروسته یې اتلس غوره لوبغاړي غوره او اوس سیالیو لپاره پنځلس کسیزه لوبډله اعلان کړه. د سپین غر زون لوبډلې کپتان د ملي لوبډلې تېر بالر حمید حسن وایي دا لوبډله پوره چمتو ده چې په یادو سیالیو کې به خپلو سیالو لوبډلې سره سخته سیالي وکړي او لوبډلې لوبغاړي تمه خرګندوي چې یادو سیالیو اتلولي

حوړولو ته خلوردېرش کسیزه لوبډله اعلان شوې وه خو اوس تري اتلس غوره لوبغاړي غوره شوي او د سیالیو لپاره به خوارلس کسیزه لوبډله اعلان کړي. سپین غر زون لوبډله کې د ملي لوبډلې لوبغاړي، حمیدحسن کپتان، له هم ترلاسه کوي یادوني وړده سپین غر زون لوبډلې ته پخواني لوبغاړي اسدالله لحوا روزنه ورکول کېږي. دوی پوره لس ورځې تمرینات وکړل او خپل سخې شل اوربري تمریني سیالي هم ترسره کړي دي.

د سپورټ نړۍ

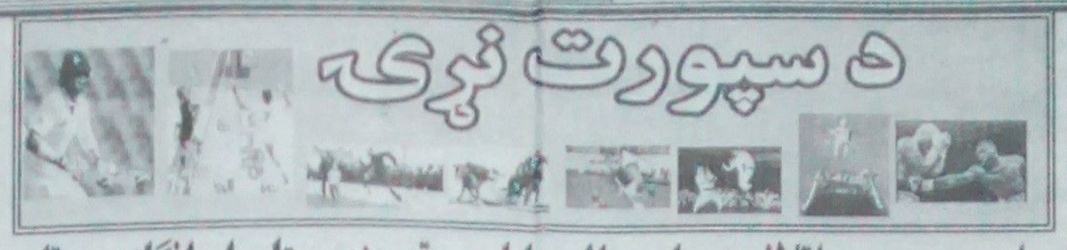

د اې سي سي د اتلانو د جام سیالیو پایلوبې ته هندوستان او انګلنډ ووتل

د کرېکټ د اتلانو جام سیالي (چیمپیسر ټرافي) د کرېکټ د نړیوالې شورا (ای سي سي) لخوا په لاره اچول شوې چې له نړیوالو لوبو وروسته تر ټولو مشهورې او مهمې سیالي بلل کېږي له خلور کلن خنډ وروسته کرېکټ کې د اتلانو جام سیالي (چیمپیسر ټرافي) په انګلستان او ویلز کې روانې دي. د دغو سیالیو پایلوبې ته هندوستان او انګلستان ووتل. دواړو لوبډلو د ګروپونو لوبې ګټلې او په پایلوبه کې سره مخامخ دي. انګلنډ تمه پایلوبې ته ووت په انګلنډ انګلستان او ویلز کې د کرېکټ د اتلانو په سیالیو (چیمپیسر ټرافي) کې انګلنډ او نیوزلنډ په اې ګروپ کې سره مخامخ شول چې په نتیجه کې یې انګلنډ مقابلې لوبډلې ته په لسو منټو ماتې ورکړه. له نیوزلنډ څخه د مسابقې ګټلو انګلنډ د دې سیالیو تمه پایلوبې ته ورساوه. دا مسابقه، چې په کارډیف ښار کې وشوه، د باران د اوریدو له کبله ناوخته پیل شوه او د پنځوسو اوورونو په ځای هر ټیم ته ۲۴ اوورونه ورکړای شول. پچه نیوزلنډ وګټله خو انګلنډ ته یې د لوبې بیټنګ کولو بلنه ورکړه. انګلنډ په ۲۳ اور او ۴ ټوپونو ۱۶۹ منټې جوړې کړې. نیوزلنډ په ۲۲ اوورونو کې د اتو لوبغاړو د سوځېدو په بدل کې ۱۵۹ منټې جوړې کړای شوې له دې سره انګلنډ تمه پایلوبې ته ووت او له هندوستان سره به، چې ټولې لوبې یې ګټلې پایلوبه کوي د کرېکټ دغه جوړا مشهور جام به سر کال د وروستي ځل لپاره ترسره شي. د دغو سیالیو لومړۍ لوبه تېره ورځ د هندوستان او سوېلي افریقا د لوبډلو ترمنځ د ویلز په سر کارډیف کې ترسره شوې، او په پای کې هند او سریلانکا ګډ اتلان وټاکل شول. ۲۰۰۴ کورنه انګلستان و خو د اتلولۍ جام د ویسټ انډیز لوبډلې پورته کړ. ۲۰۰۶ هندوستان د دغو لوبو کورنه و او اتلولۍ د استرالیا لوبډلې وګټله. ۲۰۰۹ دغه لوبې په سوېلي افریقا کې تر سره شوې او اتلولۍ یې د دویم ځل لپاره د استرالیا په برخه شوه. په الف ګروپ کې د استرالیا، انګلستان، سریلانکا او نیوزلنډ لوبډلې سره مخامخ وې، چې انګلنډ ټولې لوبډلې ماتې کړې او پایلوبې ته یې ځان ورساوه او په ب ګروپ کې بیا د هندوستان، سوېلي افریقا، پاکستان او ویسټ انډیز لوبډلې سره مخامخ وې، چې دا بیا هندوستان ماتې کړې او پایلوبې ته یې مخه وکړه.

د اتلانو جام سیالي په دوو پړاوونو کې ترسره شوې

په لومړۍ پړاو کې چې د ګروپ لوبې پړاو بلل کېږي هره لوبډله په یه دنه پړاو کې درې لوبې تر سره کړې، او د هرې لوبې د ګټلو لپاره دوې نمرې ټوپانونه پاکل شوي وو. د لومړي پړاو په پای کې له هر ګروپ څخه د سر دوې لوبډلې تمه پایلوبې ته لاره وموندله. په تمه پایلوبو کې د الف ګروپ د سر لوبډله د ب ګروپ له دویمې لوبډلې، او د ب ګروپ د سر لوبډله د الف ګروپ له دویمې لوبډلې سره مخامخ وې.

له تمه پایلوبو څخه دوې غوره لوبډلې هندوستان او انګلنډ پایلوبې ته ووتې او هغه به سره د اتلولۍ د ګټلو لپاره سیالي وکړي.

د اتلانو جام د سرېو لوبو مهال وېش:

لومړۍ لوبه (الف ګروپ) جون ۴، د پنجشنبې ورځ هندوستان او سوېلي افریقا (هندوستان وګټله)

دویمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۷، د جمعې په ورځ پاکستان اووستې انډیز ترمنځ وه، چې ویسټ انډیز وګټله دریمه لوبه (ب ګروپ) جون ۸، د شنبې ورځ انګلستان او استرالیا ترمنځ وه، چې انګلستان وګټله خلورمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۹، د یکشنبې ورځ نیوزلنډ او سریلانکا ترمنځ وه، چې نوی زیلنډ وګټله پنځمه لوبه (الف ګروپ) جون ۱۰، دوشنبې ورځ پاکستان او سوېلي افریقا ترمنځ وه، چې پاکستان په کې سخته ماتې وخوړه شپږمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۱، سې شنبې ورځ هندوستان او ویسټ انډیز ترمنځ وه، چې هندوستان وګټله اوومه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۲، چهارشنبې ورځ استرالیا او نیوزلنډ ترمنځ وه، چې استرالیا وګټله اتمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۳، پنجشنبې ورځ انګلستان او سریلانکا ترمنځ وه، چې انګلستان وګټله نهمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۴، جمعې ورځ سوېلي افریقا او ویسټ انډیز ترمنځ وه، چې سوېلي افریقا وګټله لسمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۵، شنبې ورځ هندوستان او پاکستان ترمنځ وه، چې هندوستان په آسانۍ وګټله او پاکستان په دې لوبو کې سوه هم وبه شوای ګټلی او له لوبو وایستل شو. یوولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۶، یکشنبې ورځ انګلستان او نیوزلنډ ترمنځ وه، چې دا هم انګلستان وګټله او نوی زیلنډ له لوبو ووت. دولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۷، دوشنبې ورځ استرالیا او سریلانکا ترمنځ وه، چې سریلانکا وګټله او استرالیا ته یې سخته ماتې ورکړه، که دا لوبه استرالیا ګټلې وای، نو نوی زیلنډ ته یا هم د بلې لوبې چانس و، خو استرالیا به کې سخه ماتې وخوړه، په دې لوبه کې لومړی سریلانکا منډو حوړولو ته ملا وتړله او استرالیا ته یې د ۲۵۴ منډو هدف وټاکه، خو استرالیا که څه هم ډېر مقاومت وکړ، خو لوبه یې سریلانکا ته د ۲۲ منډو په توپیر وبایله. اوس به د نړۍ د کرېکټ دوې پیاوړې لوبډلې د جام د پورته کولو لپاره سره سیالي کوي. دا لوبه به څوک وګټي؟ انګلستان که هندوستان؟ د دغو اتلانو جام به کومه وچه بوسي، اسیا که اروپا؟ په ۲۰۰۲ کال کې دغه لوبې په سریلانکا کې تر سره شوې، او په پای کې هندوستان او سریلانکا ګډ اتلان وټاکل شول. که څه هم په ۲۰۰۲ کال کې هم کورنه انګلستان و خو د اتلولۍ جام د ویسټ انډیز لوبډلې پورته کړ. په دې توګه تر اوسه د دغو لوبو جام انګلستان نه دی پورته کړی، که څه هم دا دوهم ځل دی، چې د دغو لوبو کورنه نوب کوي. په مقابل کې هندوستان هم په ۲۰۰۶ هندوستان د دغو لوبو کورنه و او اتلولۍ د استرالیا لوبډلې وګټله، خو داسې ټکل کېږي، چې په هندوستان د نړۍ په کچه د کرېکټ پیاوړې لوبغاړي لري او شاید د اتلانو د کرېکټ دا جام هندوستان راوړي، خو د کرېکټ پر لوبو اعتبار څکه نه شي کېدای، چې تر پایه پورې یې د ګټلو یا بایللو شک او تردیدې وي.

د کرېکټ د اتلانو د کپ له لوبو د پاکستان ملي لوبډله اوټ شوه

پاکستان د شنبې په ورځ د هند له ملي لوبډلې په آنو ویکټو لوبه بایلوده. پاکستانی لوبډله په ۱۶۵ منډو اوټ شوه په خواب کې یې د باران له کبله اوورونو رالنډ شول او هند د دوو لوبغاړو له سوځېدو سره ټاکلي هدف نه خان ورساوه. تر محکې پاکستان په جېل ګروپ کې له ویسټ انډیز او جنوبي افریقا لوبې بایللې وې. د هندوستان او پاکستان تر منځ دا لوبې په ملیونونو کسانو د ټلویزیونو پر مخ وکتلې او لوبغالي نه هم ډېر کسان ورغلي وو. د هندوستان او پاکستان تر منځ لوبې په تېره بیا په هندستان او پاکستان کې هر څوک، چې ټلویزیون لري او یا ورته لاسرسی ولري، نو ګوري یې، په تېره بیا د اتلانو د سیالیو لوبې، خو هر څوک باید ووایي، که څه هم د دغو دواړو هېوادونو تر منځ سیاسي او پوځي اړیکې ښې نه دي او لکه د افغانستان په څېر پر یولو سره شخړې لري، خو تر منځ یې د کرېکټ لوبې ډېرې کېږي، خو کله، چې په پاکستان کې د سریلانکا پر لوبډلې خو کاله وړاندې ډزې وشوې، نو د هندوستان او نړۍ لوبغاړي پاکستان ته نه ځي او اولمپیک او د کرېکټ د نړیوالې شورا له خوا پر لوبغاړو بندیز لګول شوی، چې پاکستان ته لاړ نه شي، په هر حال د هندوستان او پاکستان تر منځ لوبې ډېرې مینه وال لري. په تېره بیا هندوان او پاکستانیان خو بې هره رسمي یا نارسمي لوبې وینې او هر لوری د خپلې لوبډلې د برېا لپاره په تمه وي، خو دا خل پاکستان څکه په یولو لوبو کې ماتې وخوړه، چې د ټوپ وهې یا بیټنګ لپاره یې څوک نه تر سترګو کېدل. داسې تبصرې پرې روانې وې، چې د پاکستان هېڅ داسې لوبغاړی نشته، چې پر میچ وردېږي او منډې حوړې کړي، دغه راز د توپونو په یولو یا کچ کولو کې هم پاکستان د نورو لوبډلو پر پرتله کمزوری و، یا په بل وینا د پاکستان د لوبډلې د کمزورۍ جوت اړخ د دغه ټیم بیټنګ دی، چې د اتلانو د جام لوبو په ترڅ کې یې یو خل ۱۷۰، بل خل ۱۶۷ او دریم خل ۱۶۵ منډې وکړې. د کرېکټ په لوبو کې چې ۲۵۰ منډې هم د ډاډ وړ نه ښکاري تر ۲۰۰ لږ منډې د ډېرې کمزورۍ نښه ده. د کرېکټ د اتلانو په جام لوبو کې له بې ګروپه بیا هندوستان د دریو لوبو له ګټلو سره د خپل ګروپ په سر کې راځي او تمه پای لوبې ته هم ووت، په هند پسې جنوبي افریقا او ویسټ انډیز دواړو یوه یوه لوبه ګټلې، یوه یوه یې بایللې او یوه یوه یې مساوي کړې، خو د پایلوبو له مخې جنوبي افریقا تر ویسټ انډیز مخکې شوی.

د عینو مېنې لوبډلې د کندهار د فوټبال اتلولي ترلاسه کړه

په کندهار کې د عینو مېنې فوټبال لوبډلې په پایلوبه کې د لوی احمدشاه بابا ځائي لېسې فوټبال لوبډلې نه په ماتې ورکولو سره د کندهار د فوټبال د اتلولۍ جام پورته کړ. د کندهار په کې د فوټبال لوبې مینه غښتلې کول او د کندهار لپاره د یوې قوي فوټبال لوبډلې پاکنه وه. د یادو ټوپ لیدلو له به روزانه د کندهار په احمدشاهي لوبغالي کې زرګونه د فوټبال نښدارچیان راټول او دواړې

احمدشاهي لوبغالي کې د فوټبال دغه ټورنامینټ یو نیم میاشت مخکې د ۱۴ الف لوبډلو ترمنځ پیل شوی و چې پایلوبې یې د احمدشاه بابا لېسې او عینو مېنې لوبډلو ترمنځ تر سره شوه. احمدشاه بابا لېسې فوټبال لوبډله ونه توانېده چې په لوبه کې له خپلې اتلولۍ دفاع وکړي او پایلوبې یې دوه د یوه ګول په مقابل کې د عینو مېنې خوا لوبډلې ته وبایلله. د دغه ټورنامینټ له جوړېدو څخه هدف د خوانانو په منځ خواوې به یې په خپلو چکچکو او ولولو سره بدرګه کولې. د خوانانو د تشویق او غوره فوټبال لوبډلې د پاکې په موخه دغه ټورنامینټ د کندهار اولمپیک آمریت په نوښت او د کندهار ولایت مقام او ښاروالۍ ریاست په تخنیکي او مالي کومک سره جوړ شوی و. تر پایلوبې وروسته د ټورنامینټ پر غوره ټیم، لوبغاړو او منېجرانو تحایف او جوایز هم ووېشل شول او په دې توګه یې ته ښو کارکردګیو څخه ستاینه وشوه.

د فوټبال د نړۍ غوره ستوری میسي د مالیې په نه ورکولو تورن شو

د نړۍ د فوټبال ښو له حورا تکړه لوبغاړو څخه لیونل میسي په اسپانیا کې په دې تورن شوی چې نږدې پنځه ملیونه ډالر یې د مالیې په توګه نه دي ورکړي. د ارجنتاین د ملي لوبډلې او د اسپانیا د بارسلونا کلب لوبغاړی لیونل میسي له مالیې وروسته د کال ۱۶ ملیونه یورو نحوا اخلي خو اوس پر ده او د ده پر پلار تور پورې شوی چې د اسپانیا حکومت ته یې تر څلورو ملیونو یورو ډېرې د مالیې په توګه نه دي ورکړي. پر ۲۵ کلن میسي او د ده پر پلار دا تور دی چې د ۲۰۰۷ کال څخه تر ۲۰۰۹ کال پورې یې د مالیې په اسنادو کې جعل کاري کړې ده. میسي دا څوېم کال دی چې د نړۍ د کال غوره فوټبال لوبغاړی نومول کېږي. ده تر اوسه پر دغو تورونو څه نه دي ویلي. خو د میسي په فیسبوک پاڼه کې وروسته دا ولیکل شول چې ده تل د مالیې اسناد او فورمې ډکې کړې او سپارلې دي. د ده کالنی معاش دومره دی چې د نړۍ له حورا شتمنو لوبغاړو یې بولي. خو ورځې وړاندې بارسلونا ته نږدې یوه څارنوال په محکمه کې د میسي پر صد شکایت ثبت کړ. ریوټونه وایي چې که چېرې قاضیانو دا شکایت ومانه نو له هغه وروسته نه پر میسي رسمي تور پورې کېږي پر میسي او پلار یې دا شک شوی چې د حبل عکس د خبراوي د حقونو لګښتونه یې له اسپانیا دباندې په یوراګوای او بلر هېوادونو کې له شرکتونو سره ثبت کړي چې په دې توګه مالیه پرې ورنه کړي. د اسپانیا د یوه خبري اژانس له ریوټ سره سم که پر میسي دا تورونه ثابت شول نو له حورا لوبې جریمې او ان شپږ کاله قید سره مخامخېدای شي.

که پر میسي دا تورونه ثابت شول نو له حورا لوبې جریمې او ان شپږ کاله قید سره مخامخېدای شي.

برازیل د کنفدریشن کپ لومړۍ مسابقه وګټله

په برازیل کې د کنفدریشن کپ په نوم د فوټبال د سیالیو په لومړۍ مسابقه کې کورنه هېواد برازیل جاپان ته درې پر صفر ماتې ورکړه. د جاپاني لوبغاړو روحیه هغه وخت مړاوې شوه چې برازیلي لوبغاړي (نیمارلي) د لوبې په دریمه دقیقه ګول وواهه. دوهم ګول هم په لومړۍ نیمایي کې ووهل شو خو له لومړۍ نیمایي وروسته جاپاني لوبغاړو په دوهمه نیمایي کې ښه لوبه وکړه، د ګول وهلو ډېرې هڅې یې وکړې. جاپانیان به خپلو هڅو کې له بریالۍ برسېدلې نه شول بلکې د لوبې په وروستیو شیبو کې یې دریم ګول وخوړ. په دې لوبو کې د لومړۍ ځل لپاره له ټکنالوژۍ (لاین ټکنالوژۍ) څخه کار اخیستل کېږي. دا مسابقې په داسې حال کې کېږي چې برازیل راتلونکې کال د فوټبال د نړیوالو اتلولیو کورنه توب ته تیاری نیسي. د دغو سیالیو لپاره برازیل پر لوبغالو او د لسګونو زره چوکۍ مېلمنو د پالنې لپاره د بنیادي تاسیساتو پر جوړولو ډېرې پیسې لګولې او لا یې هم لګوي. خو یو شمېر برازیلیان د حکومت پر مصرفونو انتقاد کوي، وایي چې د لوبغالو په ځای دې روغتونونه جوړ کړي. د جاپان او برازیل د مسابقې په وخت هم له لوبغالي دباندې زر تنه په مظاهره کې راټوځای شول چې خپل اعتراض څرګند کړي. د راتلونکي ۲۰۱۴ کال د جون له ۱۲ د جولائي تر ۱۳ به د فوټبال نړیوال کپ سیالي په برازیل کې وشي. دا به دوهم ځل وي چې د فوټبال د نړیوال کپ سیالي به برازیل کې ترسره کېږي. لومړی وار به ۱۹۵۰ کال برازیل د فوټبال د نړیوال کپ کورنه و. همدارنګه به پام کې نه چې په ۲۰۱۶ میلادي کال د برازیل ریو دیجنیرو ښار د اولمپیک کورنه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Genycomastia

تعریف عبارت از نشونمای سلیم انساج ثدیه درنزد طبقه ذکور میباشد این مرض بصورت نادردر نزد اطفال نیز رخ میدهدوهمچنان میتواند بصورت یکطرفه ویادوطرفه واقع شود

Genycomastiaمیتواند از سبب عوامل مختلف از قبیل امراض میتابولیکی عوارض جانبی بعضی دواها کمبود طبیعی بعضی هورمون ها از قبیل تستترون ودراثر مصرف بیش از حد مواد پروتینی بوجود میآید این حادثه در75%واقعات بصورت خود به خودبدون تداوی باالخاصه از بین میرود

اعراض وعلایم اعراض این مرض عبارت ازموجودیت یک تورمTenderness احساس سنگینی یک کتله درد ناک ویایک کتله بدون دردمیباشد این حادثه بعضی وقت ها الی چندین سال بدون اعراض بوده وهم چنان این حادثه به مرور زمان درصورتیکه بدون تداوی بماند به کانسر تحول می نماید

تشخیص مرض بخاطرتشخیص این مرض باید تمام امراض ثدیه بشمول ابسی ثدیه کانسرثدیه - Mastitia Chest wall lipomaسیست درموتیدی سیستcebaceal هماتوم ثدیهchest wall fat necrosضروری میباشد معایناتی که بخاطر تشخیص این حادثه توصیه میگرددعبارتند ازالتراسوند Mamography-Needle aspiration biopsyکلیشه صدری واجرای معاینات کبدی وکلیوی بخاطردمیتاستاز

جسامت کتله این حادثه ازنقطه نظر جسامت به چهار Gradeتقسیم میگردد

1 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله(0-3)سانتی متربوده و skin Elevationموجود نمی باشد

2 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله(3-6)سانتی متربوده و Skin Elevationموجود نمیباشد

3 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله زیادتر از6سانتی متر بوده Skin Elevationموجود میباشد

4 Gradeدرین کتگوری جسامت کتله بسیار بزرگ بوده که به اساس معاینات فزیکی به اسانی تشخیص میگرددویکنوع تناظر صدری موجود میباشد

تداوی این حادثه سه نوع تداوی دارد تداوی طبی تداوی جراحی ورادیولوتراپی

1- تداوی طبی برای این مرض معمولاً برای یک سال توصیه میگردد که در ینصورت از دوا های ضد التهاب مازاساحه وعدم استفاده از مواد پروتینی میباشد

2- برای تداوی جراحی مرض معمولاً ازدو پروسیجر ذیل استفاده میگردد

a-Sub cotaneus Mastectomy
b-Liposuction Assissted Mastectomy

3-درتداوی نوع رادیوتراپی معمولاً از دوا بنامTamoxifenاستفاده میگردد

اختلاطات تداوی مرض تشکل هماتوم انتان زخم تشوش حسیت طرف غیر متناظربودن یک طرف صدر - نکروزقسمت Areolaثدیه وتشکل یکنوع Pain ful scarمیباشد

ترینر متخصص جراحي رنځورمل

نسیمه اعظمي

نقش کاندم در وقایه از امراض زهروی جنسی وحمل

با انکه طفل یک تحفه خداوندی ونعمت بزرگ است اما تربیت وپرورش آن ،فراهم نمودن شرایط بهتر صحت،تعلیم وتربیه،رشدونموونقدی از مسئولیت های والدین می باشد در شرایط کنونی بر آمدن از عهده این مسئولیت ها به اقتصاد و حوصله مندی زیاد ضرورت دارد از طرف دیگر تولدات زیاد و پیهم باعث متضرر شدن صحت طفل ومادر نیز می گردد ازین لحاظ تطبیق پروگرام های حمایه طفل و مادر وپلان گذاری خانواده (فاصله دادن بین ولادت ها)برای یک فامیل که به صحت ، اقتصاد و آینده درخشان خود و کشور خود می اندیشد ، ضروری می باشد جهت بدست اوردن این مامول ذرایع و طریقه های متعدد موجود است که در اینجا تنها در مورد نقش کاندم در وقایه امراض جنسی و حمل ذکر می نماییم طریقه های مختلف جهت جلوگیری ازحمل وجود دارد وتنهااستفاده ازکاندم (به اصطلاح عامه پوش یاپوقانه) برعلاوه جلوگیری ازحمل ازانتقال امراض جنسی نیزجلوگیری مینماید. درابتداء قرن هژدهم ازکاندم های استفاده میگردید که اززروده های حیوانات ساخته میشدند کاندم های مدرن اکثراً ازجنس لاتکس (latex) یارابراندواشخاصی که بارابرحساسیت دارندمیتوانندازپوش های پلاستیکی که از Polyurethane ساخته شده است استفاده نمایند، که رول آن دروقایه حمل وامراض جنسی باپوش های زایری یکسان میباشد. کاندم لاتکس برای جلوگیری ازحمل ووقایه مرض AIDS ودیگرامراض جنسی بسیارموثربوده،به شرط آن که ازآن بصورت درست وبدوامداراستفاده گردد اکثراً امراض جنسی،امراضیکه ازطریق مقاربت جنسی انتقال مینمایند،شامل مرض HIV\AIDS ،گونوریا،سوزاک،،کلامیدیا،تریکوموناز، HPV امرض ویروسی Papilloma انسان که متجربه سرطان عنق رحم نیزمیگردد،،سیفلیس وهیپاتیت میباشند نزدیک به یک میلیون امریکایی به HIV مبتلاگردیده اند.وقایه AIDS حالانظربه هروقت بسیارمهم میباشد.اکثراً انتقال HIV ازطریق مقاربت جنسی صورت گرفته وتخمیناً سالانه با 15 میلیون واقعات دیگرامراض جنسی همراه بوده وداشتن ستراتیژی جهت وقایه این امراض بسیارمهم است. استفاده از کاندم یگانه دلیل برای جلوگیری از AIDS نبوده بلکه جلوگیری از امراض دیگر جنسی یک دلیل مهم برای استفاده از کاندم می باشد کاندم ازبسیاری امراض شما را محافظه نموده و در مقابل امراضی که توسط مقاربت جنسی انتقال می یابد بسیار مهم بوده به خاطری که اکثر این امراض باعث اختلاطات جدی می گردند ، ازعقامت تامرگ ومیر ، وقایه AIDS بسیار مهم بوده به خاطریکه HIV/AIDS یک مرض تهدید کننده حیات بوده ومقاومت بدن شخص مریض را در مقابل امراض ساری پایین می آورد مطالعات لابراتواری نشان داده که کاندم لاتکس یک مانع موثر درمقابل HIV ودیگر امراض جنسی می باشد وقتیکه درهرمقاربت جنسی ازآن استفاده گردد، مخصوصاً نزدکسانیکه یک همبستر سالم ودیگری مصاب مرض باشد مطالعات نشان داده که میزان پاره شدن کاندم درامریکا2% بوده وعلت آن استفاده نادرست بوده نه کیفیت خراب کاندم استفاده از موادلشم کننده چرب، حرارت وروشنایی آفتاب باعث تضعیف وپاره شدن کاندم می گردد کاندم تاریخ تیر شده زودپاره میگردد وهمچنان کاندم توسط دندان ها وناخن ها نیز پاره شده می تواند کاندم را میتوان بصورت رایگان ازکلینیک های انجمن رهنمای خانواده بدست آورده ودردواخانه ها نیز به قیمت نازل قابل دریافت است

رنځوریار دوکتور روزا تقدیر ترینر

متخصص نسایی ولادی

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس....

کاریوهان دا اندېښنه لرګندوي چې لا اوس هم زموږ وسله وال پوځ د مجهزو او مدرنو وسلو له کمیت سره مخامخ دی او دغه راز د افغانستان هوائي ځواکونه، جنګي مجهزې چورلګې جټ او ځاږګرې الوتکې په خپل واک کې نه لري چې به هوائي بریدونو کې لکه څنګه چې ښايي همامهه شان کار ترې واخلي چې دغه کار یوه تشه ګڼل کېږي که چېرته د افغانستان د وسله والو ځواکونو دغه تخنیکي ته ډکه شي او زموږ وسله وال ځواکونه پرمختللي او مدرني وسلې ترلاسه کړي، نو بشپړ باور لرو چې د افغانستان وسله وال ځواکونه به په سیمه کې یو ډېر غښتلی او پیاوړی ځواکوي تکرار باید وویل شي چې افغانان پر خپلو ذغو شتو وسلوالو ځواکونو باندې وباړي او د افغانستان د خاورې د بشپړتیا په دفاع او د سولې په ساتنه کې بې کتور بولي، ځکه د خپل پوځ ملاتړ کوي او هېڅکله یې یواځې نه پرېږدي

باز هم آتش سوزی ده ها دکان را به کام خود برد

عوامل دقیق این نوع آتش سوزی ها باید روشن گردد وبرای جلوگیری آن تدابیر لازم گرفته شود فقط چند روز پیش خبری را مبنی برآتش سوزی از یکی از تلویزیون های خصوصی شنیدم یک مارکیت تجارتی که اکثریت دوکان های آن لباس فروشی و سایر اموال تجارتی بود در لیسه مریم واقع خیرخانه مینه شهر کابل طعمه حریق گردید بقول شاهدان عینی هیچ دوکان این مارکیت سه منزله بدون خساره نمانده وده ها ملیون دالر به این دکانداران خساره رسیده است اگر به سال های گذشته نگاه کنیم حریق دکاکین یک

مارکیت تجارتی در هرات ، حریق دکاکین یا مارکیت تجارتی قالین مزار شریف وبه همین ترتیب دکاکین مندوی کابل و حریق تعداد از شرکت های گاز در شرق شهرکابل و دکاکین شهرجلال آباد یکی پی دیگر باعث صدها ملیون دالر خسارات مالی گردیده وهمچنان تلفات جانی رانیز به جاگذاشته است وعلت آتش سوزی آن درهمان آغاز شارتی برق ، انفجار بالون گاز وغیره عنوان شده است ما نمی گوییم که این عوامل نمی تواند باعث آتش سوزی یا حریق گردد ولی این آتش سوزی ها میتواند عوامل دیگر نیز داشته باشد که به تحقیق بیشتر نیاز دارد مسوولین امنیتی ما باید وقوع چنین حوادث ناگوار را جدی بگیرند و درزمینه تحقیقات وسیع وگسترده را انجام دهند ونتایج آن را با مردم شریک سازند تا مردم بدانند که علت این آتش سوزی ها که درحقیقت زمینه کشته شدن وزخمی شدن صد ها تن را مساعد ساخته وملیون ها دالرخساره را نیز به میان آورده است مردم در زمینه حق دسترسی به معلومات را دارند گرچه علت ودلیل پخته این نوع حادثات هنوز در پرده ابهام است ویا اینکه به باد فراموشی سپرده شده است ولی میتوان از طریق تحقیقات دقیق سراغ این نوع حوادث را دریافت کرد ما از مردم میخواهیم تا درزمینه با مسئولین پولیس ویا دیگر نهادهای مسئول معلومات شانرا شریک سازند دریهلوی آن تعداد از همشهریان ما از دیر رسیدن اطفائیه نیز شکایت دارند وآنرا یک اداره کاملاً مسلکی نمی دانند به باور ما اگر علت وعوامل این نوع آتش سوزی های بزرگ ریشه یابی گردد تا حد ممکن میتواند در قسمت مصئون ساختن ساحات تجارتی کمک کند و خطرات را کم سازد و هم اتخاذ تدابیر لازم میتواند خطرات اینگونه آتش سوزیها را کاهش دهد.

نیک محمد آزاد

افغان اعلانات

اداره ملی حفاظت محیط زیست چهار عراده وسایط که دو عراده صرف مودل 1994/1993 جاپانی ودوعراده والگاه روسی مودل 2003 میباشد لیلام می نماید. اشخاص ادارات وشرکت هائی که خواهش اشتراک را درجلسه داوطلبی داشته باشند درخواست های خویش را به ریاست تهیه تدارکات وخدمات اداره ملی حفاظت محیط زیست واقع پروان دوم عقب پوهنتون کاردان بسپارند وخود شان به تاریخ 1392/4/4 ساعت 9 بجه قبل ازظهر به اداره ملی حفاظت محیط زیست حضور یابند وسایط متذکره را می توانند ملاحظه نمایند

◈ ◈ ◈ ◈

وزارت انرژی واب ازداخل بودجه خویش میخواهد کار پروژه

Chamkani Small Hydro Power project IFB No-MEW/009-92/ICB

را به داوطلبی میگذارد

شرکت های واحد شرایط موسسات دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند به ریاست تهیه وتدارکات وزارت انرژی و اب واقع سانتوریم سرک دارالامان مراجعه شرطنامه را از مدیریت قراردادهای بین المللی اخذ نموده خود ویا نماینده با صلاحیت شان درساعت 10 قبل ازظهر ومورخ 20 جولای 2013 که مطابق 1392/4/29 میشود درمجلس افرگشائی طبق رهنمود شرطنامه شرکت نمایند تضمین طبق مقررات اخذ میگردد

◈ ◈ ◈ ◈

قوماندانی امنیه ولایت پروان نظر به هدایت مرکز ترمیم وکانکریت ریزی صحن مدیریت اطفائیه مربوطه وسایر ضرورت ان را عقد قرارداد مینماید

شرکت های ساختمانی راجستر شده وموسسات که حداقل سه سال تجربه کاری داشته باشند وخواهش عقد قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را به مدیریت تهیه وتدارکات داخل قرارگاه قوماندانی امنیه ولایت پروان عقب بلاک مدیریت لوژستیک جوار طعامخانه جدید بسپارند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری که اخرین روز داوطلبی میباشد حاضر شوند شرطنامه ومشخصات را میتوانند ملاحظه نمایند تضمین اخذ میگردد

◈ ◈ ◈ ◈

ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل به اطلاع عوض علی ولد میرزا علی ساکن قسمت الف خوشحال مینه مربوط حوزه پنجم شهرکابل میرساند تاجهت دعوی حقوقی عبدالهاشم ولد عبدالنبی وکیل شرعی ورثه علم جان ازنشراعلان الی پانزده روز به ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل حاضر شود درغیران درغیاب وی فیصله صادر واگاه حق شکایت را نخواهد داشت

◈ ◈ ◈ ◈

مدیریت اراضی ولسوالی سروبی موازی 520 مترمربع املاک دولت واقع شیرخان گج را ماهانه مبلغ 2000 افغانی سالانه مبلغ 24000 افغانی برای مدت پنج سال با عصمت الله ولد نعمت الله به اجاره می دهد اشخاص وافرادی که خواهش مزایده انرا داشته باشند ازنشراعلان الی ده روز به مدیریت اراضی ولسوالی سروبی مراجعه نمایند

◈ ◈ ◈ ◈

مدیریت اراضی سروبی موازی 300 مترمربع املاک دولتی واقع کخ شیرخان را برای مدت پنج سال به اجاره می دهد اشخاصی که خواهش اجاره گرفتن انرا داشته باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز به مدیریت اراضی سروبی مراجعه نمایند

◈ ◈ ◈ ◈

شرکت وست لند جنرال تریدنگ به یک تن محاسب که دارای دوسال تجربه کاری وبه لسان انگلیسی وکمپیوتر بلدیت داشته باشد ضرورت دارد

علاقمندان کار میتوانند CV خویش را به ادرس کارته سه سرک 19 خانه نمبر 842 به ایمل bedel yahoo.com@Kabul ارسال نمایند ویه شماره های ذیل 0796581526 ویا 0799320905 تماس حاصل نمایند

◈ ◈ ◈ ◈

شاروالی شهرچاریکار درنظر دارد که قسمت هایی از جاده های داخل شهر را مطابق نورم تخنیکی و فنی تنویر نماید بناً به اطلاع شرکت های راجستر شده داخلی که جواز معتبر داشته باشند رسانیده میشود تا درخواست های شانرا جهت اخذ افر به شاروالی شهرچاریکار تقدیم نمایند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز غرض داوطلبی وافر گشایی به شاروالی شهر چاریکار نزد هیئت حاضر گردند شرطنامه را ملاحظه نموده تضمین اخذ میگردد.

په شعر کې د موسیقي ...

جانبي، داخلي او معنوي موسیقي همغږې شوي وي. او طبیعي ده چې بود دریو په وړاندې کمزوري دي.

جانبي موسیقي:

لکه څنګه چې یې له نوم څخه په ډاګه کیږي، د شعر په یوه څنګ کې راځي، پښتو فارسي او اردو شعرونه له عربي شعرونو څخه د جانبي موسیقي په برخه کې دغه یو امتیاز لري چې پر قافیې سربېره ردیف هم لري، ردیف له قافیې وروسته راځي او تکراریږي، تکرار په خپله موسیقي ده، خو چې د الفاظو په انتخاب کې خبرنه شوي وي، د همیش له پاره ردیف داسې کلېمې ټاکل کیږي چې اسانې او خوږې وي.

د قافیې موسیقي هغه مهال نوره هم پې ښرګندلې شي چې د مضمون په خدمت کې ودرېږي. د تورو او حرکتونو ترمنځ یې تشابه موجوده وي او له مضمون سره یې معنوي تړون غښتلی وي، خو د اوریدونکي او لوستوال زړه ته نوځي او عاطفي اړخ یې راویاروي.

بیرونې وایي: « انساني نفس هر هغه شي ته لیوالتیا ښیي چې ترمنځ یې نظم او تناسب موجود وي او له هر هغه شي نه مخ اړوي چې مبتذل او شیندل شوي وي »

د عربي ژبې یو صوفي شاعر بوصیري په خپله مشهوره قصیده کې وایي:

فا الدر یزادد حسنا وهو منتظم
ولیس ینقص قدرا غیر منتظم

که مرغلرې امیل شي نو ښکلا یې زیاتیږي، خو که خوږې وږې پرتې وي نو یا هم خپل ارزښت لري او شعر په ارزښتونو خبرې نه کوي، شعر ارزښتونه، نه بلکې ښکلا جوړوي او ښکلا ته انساني نفس ډېر لیواله وي که کلمات خوږې وږې مرغلرې فرض کړو، نو شعر یې هغه وریښمین تار دي چې تنظیموي یې، او ترمنځ یې تناسب ساتي او دا هغه څه دي چې ښکلا زیږوي . او که د شعر د اجزاو ترمنځ اړیکه هر څومره منظمه او محکمه وي نو هغومره ورته لیوالتیا ډېرېږي، او که د دې پر عکس وي نو لیوالتیا په کې کمیږي، قافیه د شعر په دغه نظم کې خورا مهمه ونډه لري، ځکه چې په همدې باندې د هر بیت موسیقي وېده کیږي،او دا د بیت د موسیقي هغه وروستی اهنګ دي چې په زړه کې د بیا اوریدو تلوسه راژوندی کوي.

کاروان صاحب وایي:

راشه د رحمت بارانه بار اخیستي اور دي
ژوند لکه د کلي د چنار اخیستي اور دي

تاسې په دغه بیت کې وګورئ چې د قافیې موسیقي تر نورو کلیمو خوږه او ښرګېدلې ده، ردیف یې« اخیستي اور دي» چې د ردیف او قافیې ترمنځ قوي اړیکه رامنځته شوې ده، او بیا د نورو کلیماتو او د قافیې ترمنځ اړیکه هم غښتلې ده،او دغه هر یوازې د مخکښو او لوستګرو شاعرانو پلوي کوي،په پورتني بیت کې دغه نظم او اړیکې به ټولیزه توګه یوه خوندوره موسیقي رامنځ ته کړې ده.

داخلي موسیقي:

په شعر کې داخلي موسیقي د تورو په مواصفاتو او د ترکیبونو په اهنګین جوړښت پورې تړلې ده،که شاعر په مهارت سره دغه کلیمات او ترکیبونه وکاروي، نو د لوستوال او اوریدونکي احساس ته کوزېږي او ژوره اغیزه پرې شیندي، داخلي موسیقي په لفظي ښکلا پورې تړاو پیدا کوي، خو به دې شرط چې د تکلف او تصنع نه خالي وي.

همدا لامل دي چې کله موږ یوه شعري ټوټه بلې ژبې ته ژباړو، نو هغه خوند او رنګ یې نه پاتې کیږي ځکه چې داخلي موسیقي نه ژباړل کیږي.

راځي چې دې بیت ته لږ تم شو:

ګلاب،ګلاب لېمې راته په سرو وینو کې وږي
میرات شي، خوانیمرګ شي، مړ شي
جنګه خوانیمرګه

په پورتني بیت کې لفظي او معنوي تکرار بیت ته یوه ځانګړې موسیقي ورکړې ده، لفظي تکرار (ګلاب،ګلاب) او معنوي تکرار (میرات شي، خوانیمرګ شي ، مړ شي خوانیمرګه) که دغه مفهوم موږ پرځای پرېږدو او لفظونه ورته بدل کړو، نو شعري خوند او ښکلا به د لاسه ورکړي.

حمزه بابا وایي:

یو شور یې د شهرت و چې شوم پیش په پیښور
حمزه مې په خاموشه هدیرو کې لټوه

په پورتني بیت کې پر جناس سر ېره د تفشي توري (ش)خلور ځله تکرار شوي چې په زړه پورې موسیقي یې زېږولې ده.

همدارنګه کاروان صاحب وایي:

هغه لشې، لشې باڼه د اشنا نشته نشته
د مرګي ژرندې ومري ډېر دي غمرنګ خوږلي

په پورتني بیت کې تکرار ډېره خوږه موسیقي زېږولې ده.

راځي چې د همدغه غزل مطلع ورسره پرتله کړو:

وطن د اور په سیند کې لامبي زلمي
جنګ خوږلي
د کابل جان د نجونو مړي هم لهنګ خوږلي

تاسې که مطلع او دغه بیت له ځان سره تکرار کړئ، درته به جوته شي چې له مطلع نه په بیت کې موسیقي شرنګېدلې ده او دغه موسیقي ټوله د معنې په خدمت کې ده، معنې او موسیقي سره غاړه غړي شوي دي او په زړه پورې ښکلا یې پنځولې ده

که چېرته موږ د دغه بیت لفظونه بدل کړو او منځپانګه یې په ځای پرېږدو، دغه خوند او لذت نه راکوي، مثلا که ووایو:

هغه ښایسته اوږده باڼه د اشنا نشته دي اوس
د مرګي ژرندې ومري ډېر دي غمرنګ خوږلي

د تکرار لفظونه مو په نورو لفظونو واړول، یا په بله وینا، داخلي موسیقي مو ړنګه کړه او مفهوم مو پر ځای پرېښود، خو اوس هغه خوند او شرنګ نه لري، نو یې له شکه موسیقي د شعر اساسي توکي دي، خو دا هر څه د شاعر په مهارت پورې تړاو لري چې دغه داخلي موسیقي څنګه څنګ په څنګ پدي.

معنوي موسیقي:

باده مو کړه چې د لفظي صنایعو په نتیجه کې خوږه موسیقي زېږي، نو په معنوي ښکلا کې معنوي موسیقي پرته ده او دا هم د شاعر په مهارت او د هنر په خواک پورې تړلې ده، حمزه بابا وایي:

وروځې، لېمې، زلفې باڼه پښتانه
څنګه یو ځای شول پښتانه، پښتانه

په پورته بیت کې د مراعات النظیر صنعت کارول شوي دي په بدیعي اصطلاح کې کله چې شاعر په خپل شعر کې داسې کلمې راوړي، چې ترمنځ یې تناسب او نږدې والي موجود وي، مراعات النظیر یې بولي په پورتني بیت کې وروځې، لېمې، زلفې او باڼه یو له بل سره تناسب او نږدې والي لري او یوه ځانګړې موسیقي یې جوړه کړې ده، چې معنوي موسیقي ورته وایي .

طباق او تضاد هم معنوي موسیقي رامنځ ته کوي، دیوې قوي کلمې راوړل د هغې ضد په ذهن کې معکوسوي او متنبي وایي د ضد ښکلا ضد خرګندوي، او دا د کلماتود منفي تناسب یو ډول دي، منفي ورته ځکه وایي چې په ذهن کې د یو شي له تصور سره د هغه ضد متصور کیږي ، د دوزخ په اوریدو د جنت کلمه په ذهن کې انځورېږي.

حمزه بابا وایي:

ته راته سبا سبا کوه زه به بیګاه کړم
پرېږده چې لوزونه د د روغو دې رښتیا کړم

په پورتني بیت کې «سبا» او «بیګاه» دوه متضادې کلېمې دي چې د یوې په خوړلې دانه موږ سطهاتي له تیر ورته کړ، خو د تکرار لفظونه مو په نورو لفظونو واړول، یا په بله وینا، داخلي موسیقي مو ړنګه کړه او مفهوم مو پر ځای پرېښود، خو اوس هغه خوند او شرنګ نه لري، نو یې له شکه موسیقي د شعر اساسي توکي دي، خو دا هر څه د شاعر په مهارت پورې تړاو لري چې دغه داخلي موسیقي څنګه څنګ په څنګ پدي.

معنوي موسیقي:

باده مو کړه چې د لفظي صنایعو په نتیجه کې خوږه موسیقي زېږي، نو په معنوي ښکلا کې معنوي موسیقي پرته ده او دا هم د شاعر په مهارت او د هنر په خواک پورې تړلې ده، حمزه بابا وایي:

وروځې، لېمې، زلفې باڼه پښتانه
څنګه یو ځای شول پښتانه، پښتانه

په پورته بیت کې د مراعات النظیر صنعت کارول شوي دي په بدیعي اصطلاح کې کله چې شاعر په خپل شعر کې داسې کلمې راوړي، چې ترمنځ یې تناسب او نږدې والي موجود وي، مراعات النظیر یې بولي په پورتني بیت کې وروځې، لېمې، زلفې او باڼه یو له بل سره تناسب او نږدې والي لري او یوه ځانګړې موسیقي یې جوړه کړې ده، چې معنوي موسیقي ورته وایي .

طباق او تضاد هم معنوي موسیقي رامنځ ته کوي، دیوې قوي کلمې راوړل د هغې ضد په ذهن کې معکوسوي او متنبي وایي د ضد ښکلا ضد خرګندوي، او دا د کلماتود منفي تناسب یو ډول دي، منفي ورته ځکه وایي چې په ذهن کې د یو شي له تصور سره د هغه ضد متصور کیږي ، د دوزخ په اوریدو د جنت کلمه په ذهن کې انځورېږي.

حمزه بابا وایي:

ته راته سبا سبا کوه زه به بیګاه کړم
پرېږده چې لوزونه د د روغو دې رښتیا کړم

په پورتني بیت کې «سبا» او «بیګاه» دوه متضادې کلېمې دي چې د یوې په اورېدلو بله په ذهن کې متصوره کیږي او همدغو کلمو موسیقي هم رامنځ ته کړې ده چې معنوي موسیقي یې بولي یا هم د حمزه بابا په لاندې بیت کې د ایجابي او سلبي تضاد نمونه راوړو.

تا چې سبا وکه سبا نه راځي
راشي په هر چا خو په ما نه راځي

په لومړي بیت کې (تا چې سبا وکه ، سبا نه راځي) همدا رنګه د (راشي) او (نه راځي) ترمنځ تضاد موجود دي.

او همدغه تضاد خوږه او ځانګړې موسیقي رامنځ ته کړې ده دهمدغه غزل په مقطع کې وایي:

عشق دي لکه وخت اوسه حمزه په کې
تل وي په تګ بېرته په شا نه راځي

په پورتني بیت کې موسیقي ډېره خوندوره ده، بېځې داسې ده لکه رباب، منګی، او باجه چې سره همغږې موسیقي رامنځ ته کړي، کټ مټ د سمندر څپو ته ورته موسیقي لري، چې کله پرې کښېني او یا هم لامبوزن تېرېږي، نو یو ډول خوند ترې اخلي

په شعر کې موسیقي د شعر روح دي او هیڅکله هم کوم شعر له موسیقي څخه خالي نه وي، خو کله چې هم کوم شعر د موسیقي له نعمته بې برخې وي، بیا یې خوند او مزه له منځه ځي، که موږ او تاسې د الفت صیب شعرونه وګورو د معنا او یا هم د استاذ شپون په وینا له منځپانګې نه مالامال دي، خو موسیقیت نه لري، نو ځکه یې له شعر نه نثر راباندې ښه لګیږي، د استاذ شپون صیب نثر هم د پیښوریانو په اصطلاح حد کوي، خو شعر یې بیا د نثر په پرتله خوندور ځکه نه دي چې موسیقیت یې کمزوري دي . د کاروان او درویش درانی په شعرونو کې ماته همدغه توپیر ښکاري، دواړه د دې عصر د پښتو مخکښ شاعران او د یو لاس ګوتې دي خو د شعري موسیقي په برخه کې یو له بل نه توپیر لري او د همدغې موسیقي له لاري موږ یو له بله جلا کولي شو.

شرر ساپی جلال اباد روغتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپاڼه
هېواد
HEWAD DAILY

د ۱۳۹۲ ل د غبرګولي ۲۹ مه د ۱۴۳۴ ق د شعبان المعظم ۱۰ مه د 19 /6/2013

د بهرنيو اسعارو په مقابل کې د افغاني بيه

دکابل د ښاروالۍ سرای د سرافانو د رئيس د معلوماتو له مخې، بيرون له غرمې مخکې د بهرنيو پيسو په مقابل کې د افغاني ارزښت په دې ډول و

يو امريکايي ډالر پيرودل په 55/85 افغانيو پلورل په 55/90 افغانيو
يو انګليسي پونډ پيرودل په 86/40 افغانيو پلورل په 86/50 افغانيو
د امارات يو درهم پيرودل په 15/10 افغانيو پلورل په 15/15 افغانيو
يو يورو پيرودل په 74/30 افغانيو پلورل په 74/40 افغانيو
يو سعودي ريال پيرودل په 14/80 پلورل 14/85 افغانيو
زر هندي کلداري پيرودل په 980 افغانيو پلورل په 990 افغانيو
زر پاکستاني کلداري پيرودل په 557 افغانيو پلورل په 558 افغانيو
زر ايراني تومانه پيرودل په 16/40 افغانيو پلورل په 16/50 افغانيو

هوا حالات

کابل	چارشنبه	لمر	لوړه 30°C ټيټه 16°C
//	پنجشنبه	لمر	لوړه 34°C ټيټه 17°C
کونړ	چارشنبه	لمر	لوړه 34°C ټيټه 18°C
//	پنجشنبه	لمر	لوړه 36°C ټيټه 20°C
پنشير	چارشنبه	لمر	لوړه 36°C ټيټه 24°C
//	پنجشنبه	لمر	لوړه 40°C ټيټه 26°C

افغانستان د نړيوالو رسنيو په هنګام کې

په دوحه کې طالبانو ته د دفتر د پرانيستلو ملاتړ شوی دی

فارن پاليسي خبرونه ليکي: چې افغانستان، امريکا او د پاکستان حکومت د سولې د مذاکرو د برابليتوب لپاره په دوحه کې د طالبانو د دفتر د پرانيستلو ملاتړ کړی. يو شمېر کسان دا فکر کوي چې که طالبان له وسله والې ډلې په قانوني سياسي اړخ بدل شي دا به د افغانستان د سولې د پروسې لپاره لومړنی مهم ګام وي. خو تېر اوسه د روغې جوړې نېاره هڅې پوازې به خبرو او شعارونو پورې محدودې پاتې شوې دي. د فارن پاليسي په ليکنه، داسې هېڅ شواهد نشته چې څرګنده کړي، د طالبانو رهبري د سولې د موافقې لپاره رضايت لري يا دې کار ته مجبوره ده. په عين وخت کې جمهور رئيس حامد کرزی چې غواړي نوم يې د سولې د ټينګوونکي پوازې په هغه وخت کې بريالیتوب ته رسيدلای شي چې واقع بينانه اهداف ورته وټاکل شي. يوه څرګنده ستراتيژي ولري، ملي وحدت موجود وي او له حوصلې څخه کار واخيستل شي. وال ستريټ ژورنال ليکي جمهور رئيس حامد کرزي په پاکستان کې د وسله والو پر صد د بې بيلوټه الوتکو له حملو سره شديد مخالفت څرګند کړ. په عين مترقبه ډول د ولسمشر حامد کرزي دا څرګندوني داسې شکاره شوې چې د هغه له بخوانيو خبرو سره به ټکر کې دي چې: له امريکا يې غوښته کوله: په پاکستان کې د وسله والو د خالو د له منځه وړنو لپاره نور جدي اقدامات وکړي. وال ستريټ ژورنال د ولسمشر کرزی د مشوعاتي دفتر د اعلامې

په توګه ليست شي. تر ۲۰۱۴ کال مخکې چې د خدمت موده يې پاي ته رسيږي، هڅه کوي د سولې بوه موافقه ترلاسه شي. فارن پاليسي وايي، وسله والو طالبانو هم تر بوه حده په اصولو کې د خوږ جاړې له هڅو سره همکاري کړې، خو ولې روانې هڅو تر اوسه هېڅ نتيجه نه ده ورکړې. ۲ د فارن پاليسي خبرونه د دې په خواب کې وليکي، که څه چې د دوحې پروسه د ګېر واقعي توافقاتو ښکار شوه. د روښې مصوري لپاره داسې هڅې چې: هغه واضح اهداف او ستراتيژي ونه لري د کب نيولو تش جګړک ته ورته وي خکه نشو خبرو ته هڅول د ناکامۍ سبب ګرځي. دا خبرې له مخې د پاکستان له جيو ټلويزيون سره د هغه د مرکې دا برخه چې: زه په پاکستان کې د بې بيلوټه الوتکو د حملو پلوی نه کوم. زه بې مخالف يم.: بيا خپره کړې ده. وال ستريټ ژورنال ورخپاره وايي چې: امريکا د پاکستان په قبايلي او غېرنيو سيمو کې د القاعده شبکې، د تروريستانو د افغان او پاکستاني وسله والو پر ضد عملي کوي. د وال ستريټ په حوالې، سره له دې چې د امريکا په مشرۍ، له تروريزم سره د مبارزې اوسني ماموريت د راتلونکي کال په پای کې بشپړېږي، خو امريکا بې چارواکي وايي بايي د تروريزم ضد دا عملياتو دوام وکړي.

د پوهنې او فوايد عامې وزيران او د نورو...

د کندهار په ښار کې د استوګنې د يوه ښارګوټي، د لښکرګاه ښار ته خېرمه د پروت خنګله د استادي ديوال او د لښکرګاه د پخواني پله ترڅنګ د بوه بل پله پر جوړېدو او د پخواني پله پر ځای رغولو يې ټينګار وکړ. حامد کرزي د کندهار او هلمند ولايت د مشرانو د ستونزو او غوښتنو له اورېدو وروسته د پوهنې او فوايد عامې وزارتونو وزيرانو او د نورو اړوندو ادارو چارواکو ته چې په غونډه کې حاضروو، لارښوونه وکړه چې د هغوی ستونزې او غوښتنې په هر اړخيز ډول وڅېړي. او د خپلو خبرونو ريوټ دې په راتلونکې غونډه کې چې د کندهار او هلمند يو شمېر مشران به هم په کې حاضروي، وړاندې کړي. د هېواد جمهوررئيس په دغه کتنه کې د کندهار او هلمند ولايتونو مشرانو ته له پرېوالو خواکونو څخه افغان خواکونو ته د امنيتي فعاليتونو د هېرې د انتقال، په قطر کې له طالبانو سره د مذاکرې لپاره د دفتر د پرانيستل کېدو او د سولې د بهير په اړه معلومات ورکړل.

د پوهنې او فوايد عامې وزيران او د نورو...

امريکا له طالبانو سره د مخامخ خبرو اعلان وکړ

د امريکا د حکومت جګپوړي چارواکي په قطر کې د طالبانو لپاره د سياسي دفتر پرانيستل د سولې پر لور يو نوی ګام بولي. طالبان په دوحه کې دفتر پرانيزي او له متحدو ايالتو سره مخامخ خبرې اترې پيلوي - د دغو خبرو بوه موضوع به د بندګانو تبادله وي. خو په لومړنيو اوونيو کې به داوړه غاړې يوازې داګوري چې د مقابل لوري احساس څه ده. خو امريکا د دغو خبرو لپاره خپل شرايط هم لري. طالبان بايد له القاعدې سره خپل ټول اړيکې پرې کړي، له زور زيانې لاس واخلي او د ښځو او اړه کېدو د حقونو په ګډون د افغانستان اساسي قانون ته درناوی ولري. د متحدو ايالتو بوه چارواکي وويل چې د سولې اساسي خبرې بايد په خپله د افغانستان تر منځ وي. او دغه چارواکي احتياط کاوه چې له حده ډېره خوشبيني څرګنده نه کړي. او وې ويل چې دا يو بوې اوږدې لار لومړنی ګام دی. همه زيانه کړه چې جګړې اکثراً د سولې په خبرو پاته رسيږي، خو هېڅ شمالت نشته چې دا خبرې دې هرو مرو برياني شي. خو دا د ولسمشر اوباما د دې زمې د ترسره کېدو پر لور يو مهم او لوی ګام دی چې د امريکا جګړه به پای ته

طالبانو په دوحه کې خپل سياسي دفتر پرانيست.

د ښهرنيو اسعارو په مقابل کې د افغاني بيه

د فکري مالکيتونو د حقوقو د روزنې ورکشاپ پای ته ورسېد

د ثبتو تنو عدلي او قضايي کارکوونکو ته د فکري مالکيتونو د حقوقو د روزنې دورکشاپ تصديق ليکونه پرون وويشل شول. دغو کارکوونکو ددېرو ورځو لپاره په دې ورکشاپ کې د فکري مالکيتونو په برخه کې زده کړې کړې دي. د باختر ژاګس د خبر له مخې، په هغې غونډه کې چې له همدې امله د اطلاعاتو او فرهنګ په وزارت کې جوړه شوې وه د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت فرهنګي معين سيد مصدق خليلي د فکري مالکيتونو او د هغه معياري قانون دارتبا په باب چې وکولی شي د فکري مالکيتونو د حقوقو دفاع وکړي خبرې وکړې. سيد مصدق خليلي زياته کړه چې د افغانستان کې د فرهنګي برخې فعالين له زيانو ستونزو سره مخامخ دي خپلې استفاده غوښتوونکي کسان په قلب سره د هنرمندانو اثار په خپل نامه خپروي. چې دا د قانون پرخلاف عمل دی او بايد دکاپي رايټ په قانون کې لازم تعديلونه رامنځته شي چې دغه قانوني عمل مخه ونيول شي. دغه ورکشاپ چې د امريکا ديرمختيايي اداري په مالي مرسته او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت په همکاري دري ورځې مخکې پيل شوی و پرون پای ته ورسېد. په پای کې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت دفرهنګي معين له خوا د ورکشاپ په برخه واټو تصديق ليکونه وويشل شول.

مور د قطر دفتر منو، خو ټول لوري دې...

ګران دي. زموږ داندېښنې دليل بهرني لاسونه دي. او زموږ د احتياط لوري هم له همدې پلوه ده. جمهور رئيس زياته کړه مور د قطر دفتر منو. خو د احتياط ټول لوري دي د افغانستان ملي ګټې په پام کې ونيسي. پرمخ خو د سولې دعالي شورا هيئت به قطر ته لاړ شي او له طالبانو سره به په خبرې وکړي. او هيله لرو چې طالبان هم دا درک ولري. چې دغه بهير به خپله دهغوی خاورې ته وليږدول شي. او په افغانستان کې به سوله ټينګه شي. حامد کرزي د خپلو خبرو په دوام وويل د سولې د عالي شورا دفتر الحمد لله په افغانستان کې او له افغانستان طالبانو سره د سولې د خبرو لپاره زموږ هيله داده چې په خپله زموږ په هېواد کې وي. مور له افغانستان څخه بهر د سولې د خبرو غوښتنه نه ده کړې، خو په دې دليل چې د طيبو بهرنيو هېوادونو د طالبانو لپاره د قطر د دفتر د جوړولو هيله لرله د سولې له عالي شورا سره د خبرو لپاره مو د سولې د خبرو په ګټه وملي.

په هغه فطري مېړانې سره چې لوی خدای (ج)...

سره د هېواد د امنيت د ساتنې په لاره کې شهيدان شوي دي يادونه وکړم لوی خدای (ج) هغوی له جنت او کورنيو نه بې جمل صبر په برخه کړي. جمهوررئيس د شهيدانو د کورنيو معلولينو اوزيانمنوشويو کسانو د حالت ددايمي پوښتنې اوخبرېدو لپاره ديو غيردولتي ملي مرکز دخوړونو اعلام وکړاو له ټولو هېوادوالو او له ملي سوداګرو څخه يې وغوښتل چې له دغه ملي مرکز سره لازمې مرستې وکړي. حامدکرزي دې ته په اشارې سره چې په تېرو نو کلونو کې دهېواد بو شمېر خوانان د طالبانو په نامه ديرديو له خوا تېر ايستل شوي او په هېواديې برېد کوي وويل هغه کسان چې په ناپوهۍ سره او نورو ته به خدمت کې حيل ژوند نه لاسه ورکوي. افغان دي. مېړني. خوسدې ماشومان او کورنۍ لري. دهغوی کورنيو نه د ډاډګيرنې مراتب څرګندوم. جمهور رئيس رباته کړه زما هيله داده چې دطالبانومشران بايد به دې پوه شي چې ددې خاورې خوانان ديرديو دهغوی په استعمال نه کړي. نه دهغوی به خاورې برېد وکړي نه خپل ماشوم او خور ووژني. نه د خپل ژوند برباد کړي او نه د خپلې خاورې نه زيان ورسوي. حامد کرزي دامنيتي مسولينو دلېږد د کمېسيون او په نېره يا ددغه کمېسيون دريس ډاکټر اشرف غني احمدزي دهڅو اوهغه نه امنه دمني په ترڅ کې وويل. په هغو ټولو سيمو کې چې امنيتي مسولينو افغان خواکونو ته سپارل شوی، امنيت د يادوې ورنه والی پيدا کړی دی. ده زياته کړه کله چې زموږ خلک منوحه کېږي چې دسيمو امنيت يې په خپله دغوی د امنيتي اونظامي خواکونو په غاړه دی. له هغوی سره همکاري کوي اودمني اردو اوده ملي پوليس په ګډګو ګډون زيات شوي دي. حامد کرزي ګوشني په ولسوالي د ښري په اړوند وويل، دغه ښري وسودله چې سر افغان ملت په ټولو سختو ورځو کې ديو واحد بدن په توګه په سربښندنې سره د خپلې خاورې دفاع کوي او د خپلو مېړيو نيکونو وياړني نود پرخای کوي. د هېواد په خنګو سيمو کې د افغانستان له ساتووتکو خواکونو سره د افغان سخو اوتاريه و دملاتړ او پيوستون غږ بوخل بيا وسودله چې زموږ د ملت اود امنيتي خواکونو ترمنځ زوريبوندونه شته. جمهور رئيس دغه په اشارې سره چې افغانستان له تروريزم سره د مبارزې په لاره کې په زرګونو تنه قرباني ورکړې دي وويل. دغه قرباني مور نه ددې حق راکوي چې له نړيوالو خواکونو او په سر کې يې له امريکا څخه وغواړو چې په افغانستان کې د سولې د تامينولو اود نروريستانو دپټخايونو دنډرې وړې ټولو نيازه روښانه او اغېزمن سياست غوره کړي. حامد کرزي ووېل مور په دې پوهېږو چې په افغانستان کې د تروريزم مسئله په سيمه کې جزې ئري په دې لاره کې افغانستان به دې ترڅ کې چې دطالبانو او د سولې د عالي شورا د منځ د سولې په خبرو ناندې ټينګار کوي، له پاکستانه غواړي چې د تروريزم په له منځه وړلو کې له افغانستان سره همکاري وکړي. ده خرګنده کړه چې له تروريزم سره ملاتړ، تروريستانو ته د پټخای ناميول نود بهرنۍ سياست د وسيلې په توګه له هغوی څخه کار اخستل دسوله بيرګه ژوندانه ديوالو نړيوالو اصولو پرخلاف دی او به ګاونډيتوب نريبو لا ندې کوي حامد کرزی يوخل بيادافغانستان له نړيوالو همکارانو څخه وغوښتل چې له سيمه ييزو واقعيتونو او له موجودو ګواښونو سره متناسب دافغانستان د امنيتي اودفاعي قوتونو سمالولو ته با ملرنه وکړي. ده ووېل. مور د افغانستان جلک خان مختلف بولوچې له نورو ملي ګډګو څخه په ستاندې سره خپل جګړې هيوادونو کې دده ووېل سمدستي ګرو جمهوررئيس خرګنده کړه چې افغانستان د خپلو اک او د ملي وا کمي لرونکي هېواد په توګه له ټولې نړۍ سره له نړيوالو اصولو سره سم د برابرو اړيکو غوښتونکی دی. ده ووېل داوړدمهال ملاتړ اوپاوړيناداد دی. او دا يوه ښه نښانه ده چې افغا نستانه به اوس وخت کې او نه به را ټولونکي کې يواري پا تې کېږي.

بهرني لنډ خبرونه

د چې ۸ هېوادونه د سرويې په اړه هوکړې ته ونه رسېدل

چې د آزاد تجارت په اړه د يوه ټرون په ترڅ کې ۸۰۰ ميليونه واګړونه د کار په برخه کې هوسايي رامنځ ته کړي. په دې اړه به خبرې د جولای په مياشت کې په واشنګټن کې وشي. په دې کار سره به د يورو زون اقتصادي او د اسعارو ټولې لا پسې قوي شي. جاپان او امريکا بايد تر هر چا زيات په دواړه اړوګه د کورنۍ بودجې وضعيت ښه کړي. د روسيې ولسمشر ولاديمير پوتين د امريکا، فرانسې، او د برتانيا هېوادونو هغه وړاندېز په واضح ډول رد کړ چې روسيه دې د سوريې سيمې او پوځي ملاتړ نه کوي. امريکا غواړي چې د سوريې پر هوايي قلمرو بنديز وګولي شي، خو مسکو وايي چې په دې برخه کې به د امنيت شورا هره پرېکړه ويټو کړي.

بارک اوباما برلين ته په رسمي سفر لاړ

د امريکا ولسمشر بارک اوباما پرون د برلين ته په رسمي سفر لاړ. په دغه سفر کې له بارک اوباما سره د هغه ميرمن او دواړې لوڼې مليې دي. په بام کې ده چې هغه به ښ د جرمني له صدراعظمې انګلا ميرکل سره ووينې. د برانډن بورګر په دروازه کې به بارک اوباما يوه بيانيه هم ورکړي. پر دې سربېره به هغه د جرمني له ولسمشر يوآخيم ګاوک او صدراعظمې نه د سوسيال دموکراتانو SPD د ګوند کاندېد پيير شتاين بروک سره هم ووينې. بارک اوباما په ۲۰۰۸م کال کې هغه وخت برلين ته سفر کړی و، چې د امريکا ولسمشرۍ ته کاندېد و. په برلين کې سخت امنيتي تدابير نيول شوي دي. د بارک اوباما د الوتکې د پرواز پر وخت هوايي قلمرو وتړل شو او يو شمېر سړکونه په موقتي توګه بند شول.

روحاني د يورانيمو بډاينه نه بندوو

د ايران نوي ټاکل شوي ولسمشر حسن روحاني له ټاکنو وروسته نوموړی خبرې ګوندې ته وينا کې ووېل، چې هېواد يې چمتو دی، د خپل اټومي پروګرام په باب پر شفافيت څرګند کړي، خو وايي، د يورانيم بډاينه به بنده نه کړي. د نوموړي په وينا دې د ايران نوي ټاکل شوي ولسمشر حسن روحاني له ټاکنو وروسته نوموړی خبرې ګوندې ته وينا کې ووېل، چې هېواد يې چمتو دی، د خپل اټومي پروګرام په باب پر شفافيت څرګند کړي، خو وايي، د يورانيم بډاينه به بنده نه کړي. د نوموړي په وينا دې د ايران تګلډلي بنديزونه عادلانه نه دي. د ايران ولسمشر محدود واک لري او د پاسې ګوډاګ مهمې پرېکړې د مذهبي مشر ايت الله علي خامنه اې کوي. نوموړي ټينګار وکړ، چې د يورانيمو بډايې دولو مخالفت به وکړي، چې د ايران او لوېديځ تر منځ د اړيکو به وړاندې خنډ دې. تېره مياشت د ملګرو ملتو د اټومي انرژۍ اداري مسوولينو ويلې و، چې ايران د نظر په اټومي کارخاي کې سلګونه نوي سنتري فيوجونه خاي پر خای کړي دي.

کامېرون له مالیو نه ورکولو سره باید مبارزه وشي

د برتانيا لومړی وزير ډيويډ کامېرون په شمالي ايرلنډ کې د حې اته هېوادونو د سرمشرېزې په دويمه غونډه کې ټينګار کړی چې نړيوال بايد د مالیو له نه ورکولو سره د مقابلې لپاره ګامونه واخلي. د غونډې ګډونوال مشران به دغه راز د مقې نيشل يا خو هېوادونو ګډو شرکتونو او هم د شتمنو کسانو له خوا د مالیو پر لارو چارو غور وکړي. سوداګرې موضوعات به د دوی د خبرو بوه بله برخه وي. وړاندې د دوشنبې په ورځ اعلان شوی چې بايي د اروپايي ټولنې او امريکا تر منځ به د دوه اړخيزو سوداګريزو تړونونو په اړه خبرې پيل شي. د دغې غونډې لپاره، چې معمولا له پراخو اعتراضي مظاهرو سره ملي وي، شمالي ايرلنډ کې کلک امنيتي تدبيرونه شوي دي. د غونډې خاي ناوحوا ۶ د کيلومتره سيمه به ۳ متر لوړ اوسپنيز تار پوښل شوي او نژدې اته زره سرتيري د امنيت ساتلو لپاره ګومارل شوي دي.

په برازيل کې لسګونه زره کسان سړکونو ته وتلي

د ۲۰۱۳ کال د ډيوال جام سالیو د لګښتونو او ټرانسپورټ کرايو ټوړوالي په باب، د ريوټونو له خپرېدو وروسته د احتجاجونو لړ کې نږدې دوه لکه کسان د برازيل د لويو ښارونو سړکونو ته وتلي. تر ټولو لويه احتجاجي غونډه به ريو دې جنيرو کې وه. چې نژدې يو لک کسانو پکه ګډون کړی و. د سوله ييز لاريون کې برخه واخيسته پلازمېنه برازيليا کې خلک له امنيتي خنډونو واوښتل او د دغه هېواد د ملي اسمبلۍ ودانۍ، چې ته وختل. د احتجاج دغه لړۍ د تېرو ۲۰ کلونو په اوږدو کې تر ټولو لويه بڼل کېږي. د چارواکو په وينا د احتجاج لړۍ له هغه وروسته پيل شوه، چې د روانې جون مياشتې په دويمه سلګونو پلټو بار کې د ښاري سولو کرايه زياته شوه. په دغه هېواد کې، چې زر به د ډيوال جام او اوليمپک لوبو کورنۍ توب وکړي، ډېر کسان شکايت کوي، چې د روانې او پوهې پرته خورا ډېرې پيسې دې لو کې ضايع شوي دي.

له بهرنيو منابعو څخه

فدراسيون ژورنالیستان و خبرنګاران...

روز. آژانس خبررسانی فرحت، هفته نامه انتشارات، نهادملی زنان مبارز افغانستان، نشريه مبارز و هفته نامه سيرت مباشد دراين محفل داکتر محمد هاشم عصمت الله استاد پوهنځی ژورنالیزم دربن مورد گفت اساس ژورنالیزم را راستی و درستی تشکيل ميدهد و اصول ژورنالیزم دروغ را نمی پذيرد. محقق فرزانه حبيبی مسوول بخش اکادمی علوم و فتانه گيلانی مسوول اجتماع زنان افغانستان نيز ايجاد اين فدراسيون راگامی ارزشمند دانستند همچنان رئيس پوهنځی ژورنالیزم پوهنتون کابل، داکتر محمد هاشم عصمت الله، محقق فرزانه حبيبی و مهندس ثاقب رائه حيث سخنگويان فدراسيون معرفی کرده گفت که رهبری اين فدراسيون به شکل شورا، مشوره و تفاهم پيش برده ميشود وی آزساير نهادها نيز دعوت کرد که عضويت فدراسيون ژورنالیستان افغانستان راحاصل نمايند.

د پوهنې او فوايد عامې وزيران او د نورو...

دورځپاڼو رئيس: ډاکترشمس الحق ارمان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
رئيس او مسوول مدير: احمد رلمی شهار ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۹۳۰
مرستيال: شاولی قرار ۰۷۹۹۳۱۴۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹
سرپرست مسوول سکرټر: شيرمحمد نظری ۰۷۷۲۰۳۶۲۱۵
ډيزاين: احمدشاه سخی ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵
بريښنالیک: hewad1948@yahoo.com

کتونکي وګړه
• سيدیوسف "شرعي"
• محمد صادق قلندري
• مير مسجدی عزيزی
• قسيم "آبرو"

Dr : shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies
Editor –in-chief: Ahmad Zalmai (Shahbaz)
0700678578
Deputy: Shah Wali "Qarar"

د ورځپاڼې د وېش ځانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ _ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپخای د آزادۍ مطبعه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library